

Mirgu Marga
Rašo Kugis Mugis.

PRAEJUSIAIS Amerikos prezidento rinkimais didelių pagrindinių klausimų, estati nei Demokratų, nei Re, Slikonų partijos. Balsuotojai, me-rikoje, paprastai, susidėję iš tų kurie sniega-lyja visada, suoja už Demokratus ar Re, blikonus, ir tų kurie svyravo ir mėtosi nuo vienos partijos prie kitos. Šie šokinėtojai rinkimus nusveria. Šį kartą, matyti, jie pritarė Roosevelt-Churchillo-Stalino koalicijai, kuri žada karą pergale baigti ir sukurti amžinos taikos pasaulį.

žinodami kaip sunku žmogui tobulumo pasiekti, mes koalicijai palinkėsime šių tikslų laimingai pasiekti, pasitikėdami kaip nors tokiame pasaulyje ir mūsų tragingai plakama tau-ta sušilauks skaistesnio gyvenimo.

LIETUVOS Ministras Anglijai, p. Balutis, pasakė įsidėmėtiną mintį Dirvoje paskelbtame laiške rašytame Philadelphiai veikėjui. Sakė: "Anglų Dominijos loš vis didesnį vaidmenį pasaulio politikoje ir būtų gera jei žymūs Dominijų valstybės vyrai ir veikėjai galėtų gauti "Timeless Lithuania".

Si mintis turėtų ypatingai Kanados Lietuvius paskatinti daugiau "lysti" su Lietuvos klausimu pas Kanados premjerą Mackenzie King, ir pas Kanados provincijų ir partijų vadus.

Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija suvaidins savo svarbią rolę busimajam pasauliui kuriant. Tegul jų vadai žino naikinamos Lietuvos bylą!

LIETUVOS karo nukentėjusių šelpimas degamas klausimas. Nuo nazių išlaisvinti Graikai, Prancūzai, Belgai ir Holandai jau gauna iš Amerikiečių brolių ir nebrolių pašalpą. Lietuvai pašalpa, matyti, eis, kaip Bendro A. L. Fondo pranešimas sako: "Bent kuri pagalba užjūrio nukentėjusiems Lietuviams bus teikiama pasinaudojant National War Fund nurodymais, patarimais ir per jo įstaigų tarpininkavimą".

Amerikos Lietuviai norėtų kuoskubiausia sužinoti ką National War Fund pataria kaip greičiausia pradėti siųsti drapanas, avalinę ir maistą i Lietuvą — jos žmonėms.

THE Lithuanian Bulletin padarė naudingą darbą atspausdinant atskira knygele iš Anglijos žurnalo "The Nineteenth Century and After" Elmos Dangerfield straipsnį "Deportees", kuris buvo įdėtas Liepos mėn. 1943. To straipsnio atspausdinimas ir išplatinimas, kaip paprastai, "Lietuviškai", visu metu suvėlin-tas. Bet geriau vėliau negu niekad. Straipsnyje faktais ir rimtai nušviečiama Rusų elge-sys okupuotoje Lietuvoje 1940 metais. Veikėjai privalėtų šį atspausdintą straipsnį Ameri-konų draugų tarpe stipriai iš-platinti.

ŠTAI Amerikos Lietuvis už-daviniai: Ruošti Amerikos Lietuvių Seimui, Platinti Timeless Lithuania, Platinti Atstovybės leidinį Current News, Informacijos Biuro "An Appeal" ir Lithuanian Bulletin spausdi-nį "Deportees".

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 47

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO LAPKR.-NOV. 17, 1944

(29-ti metai :: 29th year)

PRASIDEDA 6-tas U. S. WAR LOAN VAJUS

ČIAI JIEŠ-KO TAIKOS

Amerikiečiai Apgulė Metz Tvirtovę Vokietijoje

Pagyvėjęs Veikimas visu Vokietijos Frontu

Iš Berno, Šveicarijos, ateina žinios jog Vokiečiai visais slaptais būdais desperatiškomis pastangomis jieško kelių baigti su Ameri-ka ir Anglija karą.

Tos žinios jungiamos su misterišku Hitlerio pradin-gimu iš scenos, su gandaiis apie jo sveikatą ir pasiša-linimą iš vadovybės. Ma-tomai kiti nazių vadai nori laikyti jį užpakalyje ir patys stengiasi rasti bu-dus nutraukti su Alijantais karą be tolimesnio Vokie-tijos naikinimo.

Vieni gandai tikrino buk Hitlerio vietą užėmę Hein-rich Himmler, tačiau tai esą neteisybė. Vokiečiai ta-čiau nori baigti karą apie Kalėdas.

Greta gandy apie nazių jieškojimą taikos, iš Vokie-tijos eina garsūs pareiški-mai jog naziai "niekad ne-pasiduos" ir kariaus slap-tomis požemio gaujomis jei ir bus sumušti ir jų šalį okupuota. Visi Vokiečiai nuo mažo iki senio esą pa-ruošiami tai fanatiškai ko-vai prieš jų šalies okupan-tus.

TARYBOS GAL BUS MASKVOJE

Paryžiuje eina gandai jog sekanti Alijantų kon-ferencija gali įvykti Mas-kvoje. Tokiu būdu Roose-velt, Churchill ir gal Kinų vadas Gen. Kaišek gal vyks i Maskvą.

Stalinas suka savo voratinklius apie visus kuriuos tik gali. Pranešama jog jis pasikvietė i Maskvą pa-sitarimui Prancūzijos val-dytoją Gen. de Gaulle.

Gen. De Gaulle iškovojo sau pilnę teisę sprendime Vokietijos likimo ir Pran-cūzų armija turės teisę už-imti dalį Vokietijos.

Europos tvarkymo komi-sijoje prie Britų, Amerikos ir Rusų, turės balsą Pran-cūzija taipgi.

TIRPITZ, likęs paskuti-nis didysis Vokiečių karo laivas, tapo Britų bombe-rių paskandintas Norvegi-jos pakraščiuose, kaip praneša Lapkričio 13.

Prez. Roosevelt kreipia-si i Kongresą prašydamas skirti 400 milijonus dolarių eilės federalių įstaigų už-laikymui.

Gauti narių organizacijai American Friends of Lithua-nia; Stoti nariu Lietuvių Bendro Fondo; Pasiųsti auką Lietuvai Va-duoti Sąjungai, nes gyvenimas parodė, ši organizacija visą šimtą kiekvieno gauto dolario centų tiksliai pašvenčia Lietu-vos reikalų gynimui.

Vokiečių ataklus laiky-masis prie Driant tvirtovės ginančios Metz mies-tą, privertė Amerikos ka-riuomenes aplenkti Driant ir apgulti patį stiprų mies-tą Metz. Tuo būdu dabar Metz pajuto mirtiną su-spaudimą, ir vargu ar galės ilgai laikytis.

Pirm to šiomis dienomis paimta trys fortai ginanti Metz miestą. Toje apelin-kėje Gen. Patton su Ame-rikiečiais įsiveržė 15 mylių gilyn i Vokietiją.

Britai smarkiai atakuoja Vokiečius rytinėje Holan-dijoje, žygiuodami pirmyn pelkynais. Jie artinasi prie svarbaus Vokiečių indus-trinio miesto Duisburg.

Prancūzų armija Belfort fronto dalyje pažygiavo i priekį 25 mylių ruožtu.

Amerikos Septintoji Ar-mija veržiasi pirmyn prieš Vokiečius Vosges kalnuo-se. Visas frontas nuo Holandijos iki Šveicarijos žy-misi ofensyvu prieš Vokie-čius.

Po Alijantų valdžia jau dabar gyvena apie 200,000 Vokiečių užimtuose Vokie-tijos pakraščiuose.

Per du metus Vokietijos oru atakavimų Amerikos lakunai sunaikino 15,210 lėktuvų ir numetė 638,880 tonų bombų ant Vokiečių valdomų centrų ir indus-trijų Europoje.

NAUJOS didelės robot-bombos pradėjo plaisinti Angliją. Jos lekia greitumu iki 1000 mylių i valan-dą. Šios V-2 raketos paleidžiamos i orą iki 70 mylių aukščio ir krinta baisiu smarkumu. Jas daug sun-kiau ir tramdyti, kaip bu-vo trandoma pirmos ro-bot bombos.

Invazijos Komandierius

Maj. Gen. James L. Bradley, 96-tos pėstininkų divizijos ko-mandierius, vadovavęs savo di-viziją Japonų užpuolime Fili-pinų salose. Šiam įsiveržimui kareiviai buvo specialiai lavin-ti Hawaii salose.

JAPONAI SUMUŠA-MI ANT LEYTE SALOS

Anglijos submarinai vei-kianti Pacifiko rytuose nus-kandino dar 24 Japonijos laivus, tu būdu penkių dienų bėgyje nuskandinta 69 priešų laivai.

Leyte saloje Japonai de-da pastangas Amerikiečius sumušti. Ten eina atkak-liausi mušiai, apimanti vi-sas Filipinų salas. Japonų pastangos siaurinėje Leyte sutriuškintos po kruvinos kovos.

Amerikos laivynas pas-kandino 14 Japonų laivų Manila uoste, Lapkr. 14 ži-niomis; numušta ar ant žemės sugandinta 158 Ja-ponų lėktuvai.

KINIJA dabartiniu me-tu susiduria su didžiausiu militarišku kriziu. Japonai turi sutuokę Kinijoje gau-sias savo jėgas ir tikisi priversti Kiniją pasiduoti ir baigti karą.

VOKIEČIAI sako palai-kys bent 200,000 kariuome-nės Norvegijoje. Praneši-mai buk jie skubiai iš ten traukiasi esą neteisingi.

RUSŲ armija deda pas-tangas užimti Vengrijos sostinę Budapešt.

Bolševikų vadas Tito už-iminėja kur gali Jugosla-vijos sritis.

Japonija atsakė Stalinui, kuris pavadino ją agresin-ga šalimi. "Ir Rusija yra taip pat agresorė šalis", Japonija pareiškė.

Prez. Roosevelt sugrįžo i Washingtoną, Lapk. 10. Jis buvo iškilmingai pri-imtas.

Gub. Dewey su žmona iš-vyko i pietus porai savačių atsišaukėlioti nuo rinkimų kampanijos nuovargio.

Sovietų atkakliu spaudi-mu del aliejaus koncesijų, tapo pakeista Irano vy-riausybė, naujoji bus pri-lankesnė Maskvai. Taip tai Stalinas palengva gamina visur sau prielankias vy-riausybes.

Ir Šveicarijoje įvyko pa-keiktas vyriausybės pri-lankesnės Maskvai...

PIRK DAR NORS VIENA EKSTRA WAR BOND!

VAJUS TĖSIS NUO LAPK. 20 IKI GRUOD. 17

Šešta War Loan karo paskola prasideda pirma-dienį, Lapkričio 20, sukėli-mui 14 bilijonų dolarių ar daugiau.

Iš tos sumos, dalis karo bonų reikalinga bus išpirkti darbininkų eilėse. Jie perka daugiausia E serijos bonus, kurie gaunami mažesniu įdėjimu pinigų, bet kurie po 10 metų sueis i pilną vertę, kas metą daugiant nuosimčių.

Pirkit vieną EKSTRA WAR BOND raginami vi-

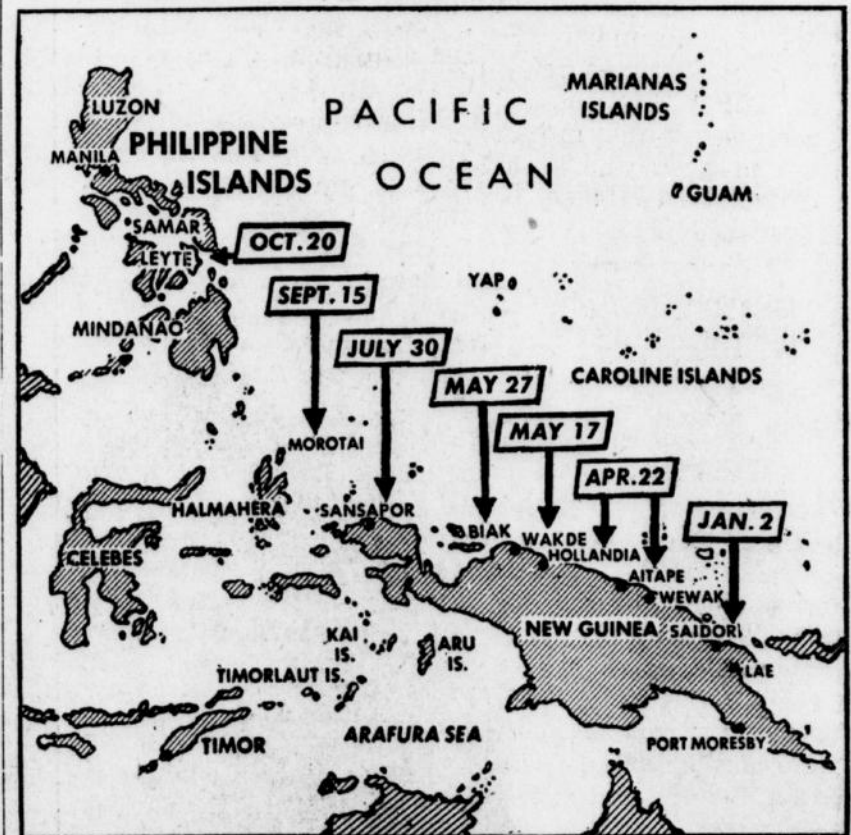
si ir kiekvienas. Pirkit ta ekstra bondsą nors \$100 sumoje, tuomi daug pagel-bėsit pastumėti karą.

Karas dar nesibaigia, ša-lis kariauja, ar jūs jau nu-stojot kariave?

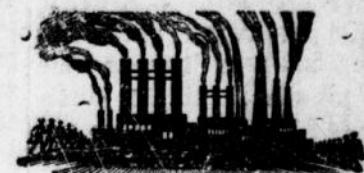
Vajus baigsis Gruodžio 17. Kiekvienas gali pirkti po boną šį mėnesį ir po an-trą Gruodžio mėnesį.

Karo bonų pirkėjai, kaip valdžia skelbia, iškeitė sa-vo pirktus bonus atgal i pinigus viso 11-tą nuosim-tį, virš 4 bilijonų dolarių.

Kaip Ejo Japonų Nugalėjimas Pacifiko Salose

Šis žemėlapis parodo kaip žingsnis po žingsnio Gen. Mac-Arthur pradėjo gryžti atgal i Filipinų Salas, išlaikymui savo pareiškimo jog jis sugrįš. Japonai užpuolė Amerikos salas Gruodžio 7 d. 1941 metais, ir po kelių savičių išstumė Ame-rikiečius iš Filipinų Salų. Pažymėtos datos parodo tik šių metų operacijas, kurios prasidėjo Sausio 2, iš rytinės dalies Naujosios Guinejos salos. Pereitą Spalio 20 jau įsiveržta atgal i Leyte salą, Filipinų grupėje.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Karo laivynas kanceliavo už 85 milijonus dolarių už-sakymų Bayonne, N. J., The Electric Boat Co.

Detroit, Mich. — Pack-ard Motor Car Co. lėktuvų produkcijoje apie 6000 ne-grų darbininkų pakėlė pro-tesą del mokestimo jiems mažesnio mokesčio negu gauna baltieji darbininkai. Jie grasina streiku. Viso toje kompanijoje dirba 39,000 darbininkų.

Butte, Mont. — Baigėsi streikas 350 CIO darbinin-kų American Bantam Car Co. dirbtuvėje. Ten gami-na armijai automotivines reikmenis.

Ligonier, Pa. — Del to kad devyni angliakasiai at-sisakė atiduoti savo dienos uždarbį United War Fund aukai, kaip visas 100 dar-bininkų buvo sutarę, kiti 91 maineriai sustreikavo atsisakydami su tais nepil-dančiais savo žodį dirbti.

Paterson, N. J. — Del streiko apie 1,800 dirbtu-vių užvaizdų Wright Aero-nautical dirbtuvėse, sulai-akta išdirbimas B-29 super-bomberių. Kiti 32,000 dar-bininkų negali dirbti.

Iš ukių ir kaimų Ameri-koje per 4 pastarus metus išėjo 6,316,000 asmenų, ku-rie apsigyveno miestuose ir dirba karo industrijose. Iš jų 1,650,000 buvo paimti kariuomenėn.

Per pirmus 5 mėnesius šymet Amerikoje padirbta 174,888,000 porų avalinės.

Visos šalies laivų išdir-bystės dabartiniu laiku na-leidžia i vandenį kasdien po 12 įvairaus didumo lai-vų. Gausi laivų gamyba baigsis tik Japoniją nuga-lėjus, sako žinovai.

Suveluotai eina darbai kariškų tankų ir trokų ga-myboje. Taipgi tulų kitu karo reikmenų išdirbimas velkasi užpakalyje.

ISPANIJA, kaip Alijan-tų vadai iš Londono prane-ša, gal nebus prileista dalyvauti taikos konferen-cijos tarybose. Tas suvar-žymas daroma toms šalims kurios karo metu neparodė palinkimo i Alijantų pusę. Nors buvo neutrališkos, jos pataikavę Ašiai.

Ekonominė konferencija. Rye, N. Y., prasidėjo pa-saulinė ekonominė konfe-rencija, dalyvauja 51 vals-tybės atstovai, apimanti 70 nuos. pasaulio gyventojų.

SNIEGAS! Vakarinėse valstijose pasirodė daug sniego. Pietinėje Dakotoj vietomis prisnigo iki 50 pė-dų. Sniegas ir šaltis eina i rytus.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIA

PHILADELPHIJOS
PASTABOS

"THE Democracy in action" jau praėjo. Lapkričio 7 buvo tikra Demokratijos diena, nes prezidento ir kitų aukštų ir žemesnių valdžios pareigūnų rinkimo laikui kiekvienas šio krašto pilietis ir pilietė jautėsi jog jie turi pilną niekieno nevaržomą teisę pareikšti savo valią už tą ar kitą kandidatą. Niėkas balsuotojų nekludė einauti į paskirtą balsavimo vietą. Joks slapstas žvalgas balsuotojų nesėkė ir nedarė nuodėmės už kokią partijos kandidatą jie atiduoda savo balsą. Tokia balsavimo sistema kur žmonės gali pareikšti savo valią liusiai, yra palaima šio krašto gyventojams. O tačiau randasi žmonių kurie dirba diktatūros atečiai.

DVIEJŲ ar daugiau partijų sistema kaip atrodo yra viena geriausių sistemų kokią žmonės politikos lauke praktiškai galėjo išdirbti. Nes priešrinkiminė kampanija iškelia aiškius gerus ir blogus kandidatų darbus ir supažindina balsuotojus už ką jie gali balsuoti. Antra palaima yra ta kad praejus rinkimams, pralaimėję landidatai pasveikina laimėtojus, palinki geros darbuotės, ir palieka vėl kaip buvo gerie piliečiai ir draugai, pamiršę kas rinkimo laikui dėjosi. Nereikia jokių "perėistų" ar "išpažinčių" atlikti ar saudyti nusirengti laimėtojams nuogaltėti. Tai demokratiškas ir didvyriškas sportas Amerikos politikoje.

NUO 1936 METŲ Philadelphia Demokratai vėl laimėjo visus šešis kongresinius apskrityse. Šalies Kongrese Philadelphia turės Atstovų Rumuose visus Demokratus. O Prezidentas Roosevelt Kongreso abiejose dalyse turės daugumą savo šalininkų. Taigi reikia tikėtis kad Roosevelt ir jo Demokratinė administracija praves visus esančius jo galvoje nebaigtus planus ir sumanymus visų šio krašto gyventojų gerovei. Pasekmingai užbaigs karą ir padės išlaisvinti Sovietų paveržiamas tautas, ir nustatys tvirtus ir teisingus pagrindus pasaulio taikai įgyvendinti.

KAIP MINEJAU savo paskutinėse pastabose jog aplankysiu Lawrence, Mass. Lietuvius, nesigailiu apsilankęs.

Lawrence, Mass., tai pirmas miestas Amerikoje kur jaunas budamas pribuvau pas savo brolių Augustą 1904 metų pabaigoje iš Lietuvos, geresnės laimės jėskioti. Čia pradėjau dirbti, iš čia išvažiavau mokytis, čia suaugau į vyrą ir praleidau geriausius ir tvirtiausius jaunystės metus besidarbuodamas Lietuvių gerbuviai. Čia padariau plačiausią pažintį su Naujosios Anglijos savo vientautiais. Taigi po 22 metų nesimatymo kaip man taip ir Lawrence Lietuviams pasi-taikius progai, daugiau negu smagu buvo vieniems kitus susitikti.

SPALIŲ 1, 1944, man pasi-liks neišdildoma iki mirčiai. Nes Lawrence vientautiai ir vientautės man parodė tokį draugiškumą ir davė tokį priėmimą kad truksta žodžių tai išreikšti. Po iškilmingo banketo, vaišių ir kalbų, kurias pasakė daug žymesnių svečių buvau kviestas šeimynų asmeniška į aplankyti. Lankiau kiek galėjau per tris dienas, bet visų negalėjau patenkinti. Už tai jų atsiprašau.

Gilia padėką tariau Klube pirmininkui Antanui Snapauskui ir jo žmonai už rupestingą manęs priėmimą ir apnak-

vydinimą. Savo giminiečiui Chas. Zaines ir jo žmonai už nakvynę Haverhill, Mass., ir už pavežiojamą automobilį po vietas. Buvusiam Klubo pirmininkui Jurgiui Semsui už pavežiojamą autu aplankyti mirusio draugo Vinco Krivo kapą, Tautiškas kapines ir Parką, Lietuvių korporacijos duonos kepyklą, ir kitur. Teko matyti Lietuvių K. Ratalikų puikią bažnyčią, statymą 1922 metais. Norėjau pasimatyti su tautiškos parapijos kunigu, bet jo nebuvo klebonijoje. Man buvo ypač malonu pamatyti tas Lietuvių įstaigas kurių steigimui aš daug esu prisidėjęs.

Lawrence, Mass., man atrodė labai švariai užlaikomas, kas parodo gerą miesto tvarką. O mūsų vientautiai ten gražiai gyvena. Visiems klubiečiams ir kitiems už šaunų priėmimą tatiu viešai gilia padėką.

Z. Jankauskas.

REPUBLICONAI ISBALSA-
VO ROOSEVELTĄ

Philadelphijoje balsuotojų yra maždaug 500,000 Republikonų ir 400,000 Demokratų, užsiregistravusių balsavimams. Šiuose rinkimuose Prez. Roosevelt Philadelphijai gavo 130,000 balsų daugiau negu Dewey. Reiškia, Rooseveltą išbalsavo Republikonai.

Dabar po rinkimų protingieji Demokratai suėję žinomus Republikonus gražiai pasveikina ir padėkoja už tokią didelę paramą Rooseveltui išrinkimui.

Demokratas.

RUBŲ RINKIMO VAJUS

Philadelphijos Lietuviai labai plačiai apėmė rubų rinkimo darbą. Vajui laiką naudoja nuo Lapkričio 15 iki 30.

Šį sekmadienį, Lapkr. 19 d., nuo 2:30 val. po pietų, rengiama viešos prakalbos, Lietuvių Muzikalėje salėje, sąryšyje su rubų vajum. Kalbės BALT centro pirmininkas Kun. Dr. J. B. Končius ir kiti.

Lietuvių rubų vajų paremia ir Civilian Defense Direktorius Teisėjas Harry S. McDevitt.

PITTSBURGH

Gatvėkarių Nelaimėje
Užmušta Penki

Lapk. 14 ryto metą laike didelis ukanos vienas gatvėkarių važiuodamas į tą pačią pusę užlėkė ant kito ir įsinerė į jį. Toje nelaimėje užmušta 5 asmenys ir 33 kiti sužeista.

Nelaimė atsitiko Munhall miesto dalyje.

GUBERNATORIUS

Martin paskelbė jog Padėkos Diena Pennsylvanijoje bus ateinanti ketvirtadienį, Lapkričio 23.

Pradedama Šešta Karo
Bonų Paskola

Pittsburgho Lietuviai, ypač moterų komitetas, ruošiasi aktyviam darbiui Šeštoje Amerikos Karo paskoloje, kuri prasideda pirmadienį, Lapkričio 20. Vajus tęsis iki Gruodžio 17 dienos.

KODEL LAPAI RU-
DENI MIRŠTA

Mokslininkai ištyrė kad anksti rudenį medžių liemenys ir šakos sutraukia atgal į save visas sultis, kurias teikia maištais lapams; tas maištas susideda iš cukraus, krakmolo ir proteinų. Nuo to lapai pradeda rusti, rauti, ir pagaliau išdžiūsta, miršta ir krinta žemyn.

Bet taip pat tyrinėtojai tikrina kad lapuose yra tam tikra dalis trašos reikalingos žemėi, todėl geriau kad lapai supūsta ir sugryžta į žemę, negu kad būna sugrąbojami ir sudeginami.

BOSTON MASS.

KALBĖS JULIUS SMETONA
IR P. J. ŽIURIS

Lietuvių Radio programų davėjas Steponas J. Minkus rengdamas paminėti savo radio programų dešimtmetį, užkvietė į tą suktuvių banketą žymius Amerikos Lietuvių veikėjus, Julijų Smetoną, ir LVS pirmininką P. J. Žiūrį.

Banketas ir pradžia Amerikos Šeštos Karo Paskolos vajaus Lietuvių tarpe atsisbus šį šeštadienį, Lapkričio 19 d., Ritz-Plaza salė, Bostone, pradžia 6 val. vakare.

Prie šių svečių kalbėtojų bus šiaip įvairių pamarginimų to vakaro programe.

Tikima skaitlingos publikos vietinės ir iš aplinkinių miestų.

Rep.

MAHANAY CITY, Pa.

MIRĖ SAULĖS REDAKTO-
RIUS

Lapkričio 8 d., mirė Fr. W. S. Boczkas, senas žinomas Amerikos Lietuvių laikraščio Saulės redaktorius. Mirtis padėjo nuo širdies ligos.

Fr. Boczkas gimė Lietuvoje, atvyko su tėvais Dominiku ir Teofilu Boczkais į Ameriką 1879 metais. Budamas jaunu vaiku lankė mokyklą Plymouth, Pa., ir atvažiavęs su tėvais į Mahanay City, 1881 metais, dirbo spaustuvių iš pat jaunų dienų. Po tėvo Dominiko T. Boczkas mirties jis paėmė redaguoti Saulę, ir tas pareigas ėjo per 35 metus. Jo tėvas mirė 1909 metais.

Be savo Lietuviško darbo, velionis turėjo ir nekurias valdiškas vietas. Velionis buvo linksmo ir svetingo būdo žmogus ir su visais gerai sugyveno.

Paliko jo žmona, duklė, sūnus, ir brolis Viktoras, Saulės leidėjas.

WATERBURY, CT.

RUBŲ RINKIMAS.

Waterburyje rubų Lietuvos karo nukentėjusiems rinkimas suorganizuotas plačiai ir eina paskelmingai. Platų vajų veda Lietuvių Šv. Juozapo parapija, rubai priimami parapijos mokyklos salėje. Parapijos rubų rinkimo komitetas sudaro: P. Jokubauskas, pirmininkas; C. Jesaitienė, vice pirm.; Angela Kanapka, sekretorius, ir Ona Jakštas ir Petras Lubinas.

BALF 10-tas skyrius rubų sunėsimu centrą paskyrė 148 Grand St.

Lietuviški bolševikai pajutė Lietuvių rubų vajų ir BALT veikimą, pradėjo visais budais atakuoti, lysdami į vietas laikraščius ir net rašydami į Washingtoną reikalaujant valdžios kad Lietuvių fondai paskirti pinigai būtų pavesti bolševikams per Russian War Relief.

Muzikas A. J. Aleksis patiekė vietos Amerikoniskai spaudai paaiškinimą apie bolševikų palinkimus ir tikslus, ir kad tikrųjų Lietuvių darbas turi Prezident's War Relief Control Board leidimą ir užgyrimą.

R.

Phila Pa

Užsirašykite Amerikos
"LIETUVIŲ NAUJINIENAS"

Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, paveiksluotas ir daug skelbimų. Kaina metams \$1. Adresas:

Lietuvių Naujienos
882 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa

J. A. Urbonas
Dirvos Agentas Dayton
1302 Lamar St. Dayton, O

Detroit, Mich., Naujienos

IS LVS SUSIRINKIMO

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-to skyriaus susirinkimas atsisbuvo sekmadienį, Lapkričio 12, Šv. Antano parapijos mokykloje. Susirinkime apkalbėta ir nutarta keletas svarbių dalykų liečiančių Lietuvos vadavimą ir šelpimą. Padaryti valdybos ir komisijų pranešimai.

LVS centro finansų raštininkas J. Kripas pranešė kad centro valdyba deda pastangas suruošti peticijų įteikimą Prezidentui Roosevelt. Prieš rinkimus peticijų įteikimą prašė atidėti Prezidento sekretorius.

Ona Wilkienė, kuri ir dabar renka parašus, pranešė kad žmonės dabar dar labiau nori pasirašyti ant peticijos užtariui Lietuvos laisvės.

Peticijų komisijos narė Stephanie Douvan rekomendavo dar vieną veikėją, Helen Rauby, važiuoti su peticijomis į Washingtoną. Helen Rauby yra Lietuvių Karo Bonų komiteto pirmininkė. Ji tikisi Washingtono pasimatyti su Ido Departamento vadovybe išgavimui Lietuviško vardo ant oro ambulanso, kaip buvo pradžioje padaryti, už Lietuvių paroduotų bonų sumą. Rekomendacija priimta.

Iškelta klausimas rengti Lietuvos Nepriklausomybės 27 metų sukakties paminėjimą. Pranešta kad Draugijų Centras mano tą paminėjimą rengti. Tada pasiūlyta susitarti su to Centro rengėjais ir išrinkta pasitarimui specialė komisija. Komisiją sudaro Malvina Smailienė, Margareta Petrikienė ir Ona Wilkienė.

Nutarta surengti LVS 6-to skyriaus vakarėlį. Vakarėlio komisiją sudaro Ona Wilkienė, Stephanie Douvan, Margareta Petrikienė ir Malvina Smailienė. To vakarėlio rengimui auklas davė Antanas Kakanauskas ir Juozas Kripas.

Henry Kapturavskas įnešė nupirkti gėlių mirus šio skyriaus nariams. Nutarimas priimtas.

BALF Detroito skyriaus pirmininkė M. Smailienė pranešė kad drabužių rinkimas eina gerai; gauta kamtarys buvusi Lietuvių salėje rubams sunėsti. O. Wilkienė ir B. Keblaitienė kambarį išvalė ir aptaisė; jo durys ir langai apilipinti atsisaukimais, "HEL LITHUANIA". Pundukai atnešė kasdien. Narės susirinkus trečiadieniais po pietų drabužius tvarkyti, taisyti ir siuti.

LVS centro finansų sekretorius J. Kripas pasiūlė parašyti pasveikinimo laišką Michigan Gubernatoriui Harry F. Kelly. Laišką pasiūlė skyriaus pirmininkas Dr. J. J. Sims.

•ŠIAURĖS Amerikoje randasi daugiausiai rušių medžioklėnių paukščių negu kuriame kitame kontinente.

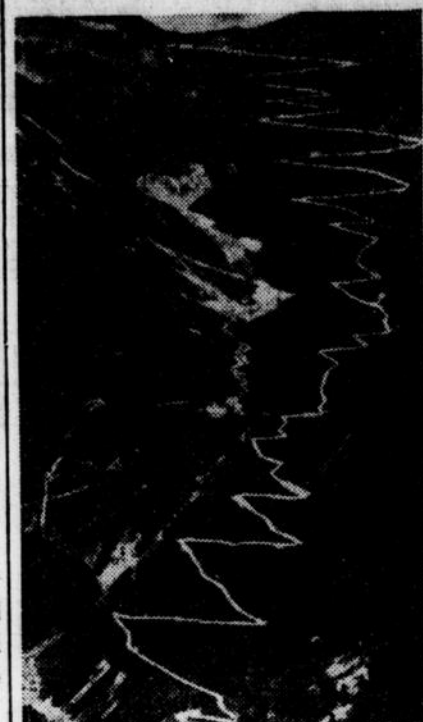
•ANGLIJOJE yra apie 60,000 skirtingų pavardžių.

Medžioklės Vaizdas

Vaizdas iš Amerikos medžioklės šį rudenį. Nors karo metas ir visi turi daug darbo, vis tik dešimtimis tūkstančių išėina medžioti nors po dvi-tris dienas.

Kelias per Alpų Kalnus

Alpų kalnų vaizdas, šiaurinėje Italijoje, kur Amerikos kareiviai turi kautis su Vokiečiais. Čia parodoma kelias Delia Stelvio, prie Italijos-Vokietijos sienos.

SIŪSKIT KALĖDŲ
DOVANAS PRIEŠ
GRUODŽIO 1

Šį metą, labiau negu kitados kada, visi raginami kooperuoti su Railway Express atliekant savo kalėdinius pirkimus anksti ir pasiūniant saugiai surišti ir užadresuotus pakelius tuojau — prieš Gruodžio 1.

Pasto vadovybė taip pat ragina visus atlikti savo kalėdinių pirkimų anksti ir pasiūti paketus draugams ir giminėms kaip anksčiausia galima, užrašant pažymėjimą, "Do not open until Christmas".

BALTIMORE, MD.

IŠTEIGTAS BALF SKYRIUS
DRAPANŲ RINKIMAS

Pastaru laiką čia įsteigtas Bendo Amerikos Liet. Fondo skyrius. Jau įstojo į jį: Marijona Milunaitienė, Vincas J. Velžis, Ona Lukos, Marijona Remeikienė, Adv. Nadas Rastenis, Julė Rastenenė, Stasys Butkus, Eleonora Andreikienė, Lelija Bakerkienė, Kazys Stupuras, Šv. Alfonso parapija, Kun. Dr. Liudas Mendelis, Jonas A. Pazniekas, M. Volskienė, Vincas Luiza, Tera Matuliuskienė, Dainos Draugija, Jonas Krakauskas, Kastas Matuliuskas.

Valdytos pareigas eina Kun. Dr. Liudas Mendelis, garbės pirmininkas; Julė Rastenenė, pirmininkė; Kastas Matuliuskas, sekretorius-išdėdinkas.

Dabar einant BALF drapanų rinkimui Lietuvos nukentėjusiems, drapanos priimamos Šv. Alfonso bažnyčios patalpose kasdien, o Lietuvių salėje pirmadienio ir trečiadienio vakarais nuo 7:30 iki 9. Rep.

•ATSIZYMI. Baltimore'iečių Lietuvių Anelės ir Antano Miliauskių sunas pasiekė aukšto laipsnio — jis yra Lieut. Col. Anthony J. Miller, kuris karo lauke Prancuzijoje buvo apdovanotas Croix de Guerre, kaip jo žmona gavo žinią apie tai.

Jis yra vienas iš pirmutinių Amerikos karininkų aplaikes garbės ordenų nuo naujosios Prancuzijos vyriausybės.

Pirm to įsiai yra gavęs šešis garbės ženklus nuo Amerikos vyriausybės už atsižymėjimus karo laukuose. Jis buvo du kartus sužeistas mušiuose su Vokiečiais Prancuzijoje.

Paskutiniame laiške rašyta me savo žmonai jis pareiškė, "Aš išrodysiu kaip Kalėdų eglaitė aprėdyta medaliais". Jis tame pat laiške pranešė apie pakėlimą jo iš majoro į leitenanto pulkininko laipsnį. Jis yra 32 metų amžiaus. Keturi kiti jo broliai tarnauja Amerikos kariuomenėje.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

NORUS Kazys, 47 m., mirė Rugs. 12, Girardville, Pa.

DOMBRAUSKIENĖ Ona, 73 m., mirė Rugs. 14, Wyoming, Pa. (Rudaminos p., Gurčiskų k.)

AUKSTUOLIS Bronius, 43 m., mirė Liepos m. Buenos Aires, Argentinoj. (Ukmergės ap., Balnikų p., Vilkiškių k.)

JURGILAS Adomas, 53 metų, mirė Liepos 16, Buenos Aires, Argentinoj. (Raseinių ap.)

RUPIENIS Jonas, 39 m., mirė Liepos m., Buenos Aires, Argentinoj.

STABINGIS Bronius, 50 metų, mirė Liepos m., Buenos Aires, Argentinoj. (Leipalingio par.)

SIMKUS Marė, 71 metų, mirė Lapkričio pradžioj, Detroit, Mich.

SUKIS Petras, 59 metų, mirė Detroit, Mich. Palaidotas Spalių 20.

KISĖL Petras, 54 metų, mirė Lapkr. 7, Cleveland, Ohio. (Svenčionių par.)

BLAGYS Jonas, 70 m., mirė Spalių 25, Bridgeport, Conn. Iš Lietuvos atvyko prieš 50 metų.

SIMANUSKAS Juozas, senas amžiaus, mirė Spalių 24 d., Bridgeport, Conn. Bridgeporte išgyveno 35 metus.

VILUTIENĖ Stefanija (Rudnickaitė), 45 m., mirė Rugs. 18, Buenos Aires, Argentinoj. (Pikelių par.)

MATUSIENĖ Emilija, 60 m., mirė Rugs. 10, Montevideo, Urugvajuje. (Zvingių par., Didžkiemio k.)

BAJARČUNAS Jonas, 81 m., mirė Rugs. 9, Montevideo, Urugvajuje.

DULSKIENĖ Adelė, mirė Spalių 10, Waterbury, Conn.

SAKALAS Simas, mirė Spalių mėn., Waterbury, Conn.

CERNIAUSKIENĖ Magdalena, 58 m., mirė Spalių 17, South Boston, Mass. (Darsuniškio par.) Amerikoje išgyveno 36 metus.

MAČEIKIS Juozas, 56 m., mirė Rugs. 9, Pittsburgh, Pa. (Šiaulių par.)

PERLIENĖ Veronika, 67 m., mirė Rugs. 30, Benton, Ill. (Seinų ap.)

Sveikata yra Žmogaus
Brangiausias Turtas

INDIJONŲ ARBATZOLIS

Stebėtinai gelbsti nuo prasto virškinimo, užkietėjimo, vidurių kataro, kepenų sustingimo, nesvarų kraują, olos ligas, inkstų negalavimą ir moterų bėdas.

Kaip pagaminti: Pusė kvortos vandens, įdėk pusę puodelio arbatzolių. Kai ataus, nukošk, įdėk medaus, ar cukraus ir laikyk šaltai. Kaip vartoti. Pradėk gerti nuo mažo stikluo iki kavos puodelio kas rytas prieš valgymą ir vakare einant gulėti, du kartus į dieną.

Perkant žolių mišinį, visada prašyk FLORAL HERBS, o gausi geriausią.

Kaina 50c. 3 baksai už \$1.00.

Pasarga: Su orderiu siųsk ir pinigų, nes kitaip orderis nebus išpildytas.

Reikalaujam agentų pardavinėti mūsų Arbatą.

J. SKINDER

3148 So. Emerald Chicago, Ill.

VALINCIENĖ Marė, 54 metų, mirė Rugs. 10, Pittsburgh, Pa. (Vilkaviškio ap., Bartnikų par., Vartų k.)

JANULEVIČIUS Juozas, 71 m., mirė Rugs. 29, Pittston, Pa. (Kalvarijos ap., Pavilčinskų k.)

VENIS Juozas, 75 metų, mirė Rugs. 5, Roslyn, Wash. (Vilkaviškio ap., Beržų k.)

LUIŠIS Vincas, 63 metų, mirė Rugs. 8, Springfield, Illinois. (Ketruvalakių p., Mockabudžio k.)

BUČIENĖ Viktorija, 51 metų, mirė Rugsėjo 19, Detroit, Mich. (Butrimonių par.)

SKEIRYS Antanas, 47 metų, mirė Rugs. 7, Montevideo, Urugvajuje. (Rokiškio aps., Južintų par., Girelės k.)

GERDZIENĖ Ursulė, 67 metų, mirė Spalių 4, Christopher, Ill. (Trakų ap., Kravonių k.)

MILIAUSKAS Vincas, 60 m., mirė Sp. 6, Baltimore, Md.

NEVASODAS Jonas, mirė Sp. mėn., Mahanoy, City, Pa. Amerikoje išgyveno 42 metus.

RAJUNEC Emilija (Marlinaukaitė), 50 m., mirė Spalių 20, Lake Delavan, Wis. (Zagarės p., Žurės k.) Amerikoje išgyveno 34 m.

PETRIKIENĖ Katrina (Osutaitė), pusamžė, mirė Spalių 20, Chicagoj. (Marijampolės ap., Gižų p. Amerikoje išgyveno 42 metus.

NEMČAUSKAS Vladas, 29 m., mirė Spalių 22, Chicagoje, kur buvo ir gimęs.

BROOKLYN, N. Y.

IS DARIAUS-GIRĖNO PA-
GERBIMO BANKETO

Spalių 14, Piliečių Klubo salėje buvo surengta paminėjimas Dariaus ir Girėno 11 metų skridimo sukakties ir jų žuvimo. Publikos buvo gausios. Dariaus-Girėno Paminklo fondui aukų sudėta į \$150 ir apie tiek liko nuo surengtų šokių.

Už dalyvavimą ir paramą Paminklo Komitetas reiškia nuosirdžią padėką.

Pramogos Rengimo K-tas: Jonas Šaltis, P. J. Montvila, Adv. Steponas Briedis.

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą
tris kartus už \$1.00

Snulks kas žinomi "Dirvoje", kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, k autuvių išnuomavimas ar paravimas, pajiejojimai, padėkos laiška, galime pataipinti šis kaina.

PAJIEŠKAU b. d. Jurgį Talandį, gyvena Amerikoje, nesimatom apie 30 metų. Paeina iš Verstatinių k. Suvalkijos, Juozas Talandis (46) 11111 Orwell Av. Cleveland, O.

PUIKŲS LIETUVIŠKI

Kalėdiniai Sveikinimai

PO 10c vienas

12 UŽ \$1.00

6 už 50c.

3 už 25c.

Jau gaunamos Dirvos Administracijoje daugybė puikių Kalėdinių sveikinimų-laiškų, kuriuos galite užsisakyti tuojau, anksti prieš šventes. Mažiau 6 į kitus miestus siunčiama.

Mažiau \$1 siųskit pašto ženklais po 2c ir 3c.

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

Jungo nevilksim!

Cleveland 3, C... ..

Peticijas Skubiai Gražinkite LVS Centrai

PETICIJOS SU PARAŠAIS VIS ATEINA

Nors kai kurios kolonijos jau baigė rinkti peticijas ir daugiau nesidarbuoja, tačiau kitur dar darbas varomas, ir vis sako gauna geras pasekmes.

Didžiusį skaičių parašų iki šiol surinko Clevelandietis veikėjas Alekas Banyš, LVS 1-mo skyriaus narys. Jis jau artėja prie 8,000 parašų.

Šiomis dienomis dar gauta pluoštai peticijų su šimtais parašų iš Amsterdamo, nuo Adv. A. C. Stoknos, ir iš Chicago nuo Margučio.

Mažais skaičiais blankų atsiunčia šiaip kolonijos.

Kurie turit neišpildę peticijos blanką, skubinkit gauti parašus į ją ir, gražinkit LVS centrui.

Iki šiol užsiregistravo jau apie 40 Lietuvių Kareivių Motinų važiuoti į Washingtoną su peticijomis pas Prezidentą Rooseveltą.

Jūsų kolonija taip pat turi lygią teisę atstovė į Washingtoną siųsti, todėl prašome atsiųsti.

Kolonijų veikėjų ar organizacijų kurios ruošia Lietuvos kareivių motinas važiuoti su peticijom į Washingtoną, prašome įsitemyti šiuos dalykus:

Turėkit pasizadėjusių vykti vardus ir adresus, žiūrėkit kad jos dėvėtų ant krutinės tiek žvaigždžių kiek turi tarnyboje sunų ir dukterų.

Vietinio komiteto grupei bus pranešta visos informacijos kur ir kada važiuoti ir kur Washingtono susirinkti.

Kitos kolonijos klausia informacijų apie hotelius Washingtono, ir tt.

Reikia pažymėti kad hotelių nereikės toms motinoms kurios norės tą pačią dieną grįžti iš Washingtono. Kurios norės pamatyti Washingtoną ir ilgiau ten pabuti tai jų pačių reikalas su nakvyne, nes tikrai ten sunku viesbučiuose kambarius gauti.

Skyriai, ar kuopos ar klubai ar draugijos kurios turi parintinę motiną važiuoti į Washingtoną tuoj praneškite apie tai LVS centrui, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, ir Komisijos Pirmininkei:

Mrs. Ona Biežis,
3241 West 63 Place
Chicago, Ill.

Kiekviena Lietuvė kareivių motina privalo laikyti sau už garbę kad ji dalyvaus tokioje

istorinėje kelionėje. Seniaus tokius žygius atlikdavo vyrai, dabar moterims pasitaiko progą, ir jos kviečiamos važiuoti, daugiau — geriau!

Jei kur nėra motinos turinčios du, tris ar keturis sunus tarnyboje, geistina kad važiuotų ir tokia motina kuri dėvės tik vieną žvaigždutę.

Kviečiamos važiuoti ir karių žmonos, jeigu tik nori.

Lietuvių Kareivių Motinų Komisija

Ona Biežienė,
Chicago, Ill.

Stefanija Douvan-Čiurlionytė,
Detroit, Mich.

Hypatija Yčienė-Ziurienė,
Cleveland-Lakewood, O.

Visų kolonijų Lietuviai Parašų ant Peticijos rinkėjai — skubėkit gražinti parašų blankus, pilnai užpildytas ar nedabaigtas užpildyti, nes laikas atėjo peticijas suruošti gabenimui į Washingtoną. Siųskit jas dabar, šią pat savaitę, be ilgesnio trukdymo. (Tuščių, nepradėtų pildyti blankų nereikia gražinti).

LVS CENTRAS
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

Prancuzas Našlaitis

Tukstančiai Prancuzų karo našlaičių maitinami Amerikos maistu. Vaizde parodoma vaikų gavyse lėkštė valgio iš Amerikos lakuno. Valgio metu prie kareivių susirenka pulkai tokių nelaimingų našlaičių.

AR ŠIS GASOLINAS SPROGS?

Amerikai ir Anglijai beveik baigiant susitarti su Iranu (Mažoji Azija) dėl gasolino, staiga įsikišo Sovietų Rusija, kuri taip pat pareikalavo kad jai būtų duodama koncesijos naudoti gasoliną ir aliejų iš šiaurinės dalies Irano.

Del to sako išrodo kad turės rezignuoti Irano vyriausybė galva Saed. Tačiau spėjama kad ir jo pėdinis atsisakys užleisti Rusijai aliejaus koncesijas.

Maskva pagrįsio, jeigu Iranas neduos jai aliejaus koncesijų, pradėti prieš tą kaimynę visą atakliausią propaganda.

Washingtono žinovai sako šis klausimas gali įvesti prie Amerikos-Anglijos krizio su Rusija.

"Irano klausimas padarytų Lenkijos klausimą tik nykštuku United Nations tarpe", pasakė vienas valdžios narys Washingtono.

BALF PAŠALPA LIETUVAI

NEW YORK. — Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas spalio mėnesį pasiuntė Lietuvos žmonėms vaistams ir pabėgėliams sušelpiti pinigais \$24,250 sumą.

Šį mėnesį didesnės sumos pašalpai bus pasiųstos ir rengiamas drabužių transportas Lietuvos žmonėms.

Visi Lietuviai nuoširdžiai prašomi aukoti rubus ir pasi-
darbuoti Lietuvos žmonių sušelpimui.

Drabužių vajuos laiką savo miestie bei apilinkėje malonėkite nustatyti sulyg savo nuožiuos ir reikalo.

Kun. Dr. J. B. Končius,
Pirmininkas.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — idėkit į laišką \$1 dabar ir "Dirva" laikys jus ištisą pusmetį.

Lietuviai Kareiviai Susitinka su Lietuvos Jaunuoliais Italijos ir Vokietijos Frontuose. Jie Skubina Pasiduoti Amerikiečių Nelaisvėn

Dirvos redakcijai pateko vėliava iš Lietuvos — nedidelė vėliavukė, geltona-žalia-raudona.

Ji atėjo per Italiją, pateko Lietuviai Amerikos kariuomenės Lieutenantui M. Slautai, iš Clevelando, kuris prisituntė ją savo švogeriui, Jonui G. Polterui, o Polteris su to leitenanto lišku įteikė tą vėliavukę Dirvai.

Lieut. Michael Slauta rašo: "Besivaikščiodamas, aš aną dieną užėjau ant burio Lietuvos, kurie buvo priversti kariauti Vokiečių armijoje. Jie nusistebėjo patyrę kad kas nors moka Lietuviskai kalbėti ir apsakė man visą savo istoriją. Pasirodo, jie turėjo mažai pasirinkimo stoti armijon ar ne, ir jie tarp savęs apsisprendė pasiduoti nelaisvėn pirmutiniam Amerikiečiui kokį susitikti. Tą jie ir padarė ir dabar tikisi būti pasiųstais į Ameriką. Vienas iš jų davė man mažą vėliavukę, kurią prisituntė jums, manau norėsit ją turėti. Jis nešiojosi ją su savim per du metus. Ji yra karo nudėvėta, kaip matysit. Jų burių nesirado nei vieno Polterio".

Tokia tai tos Lietuvos trišpalvės vėliavos istorija.

Is Lieut. Slautos aprašymo, sulyg tų Lietuvių pasidavusių Amerikos karo belaisviams, galima spėti kad tas vėliavą su savim nešiojęs Lietuvos vaikinąs buvo priverstas stoti Vokiečių kariuomenė kada nors 1942 metais.

Jau ankščiau ėjo Amerikoje kalbos kad vienas ar kitas Lietuvos karys sutikęs Lietuvos karo belaisvius atvežtus iš Italijos Amerikon. bet kadangi Amerikos jauni Lietuviai turi mažai supratimo apie tokius reikalus ir kiek Lietuvių tau-
ta perkenčia sąlygose kurios priverčia Lietuvos jaunuolius patekti ir kariauti Vokietijos kariuomenėje, jie iš to savo patyrimo su belaisviais nieko nepadarė ir spaudon žinios apie tai nepatenka.

ANTRAS LAISKAS — IS PRANCUZIJOS

Antanas Čekauskas, iš Mahanoy City, Pa., prisituntė Angliškame laikraštyje Pottsville, Pa., tilpusį Lietuvos Corporalo Juozo Kerlavičiaus laišką, atsiųstą iš Prancuzijos, savo žmonai, gyvenančiai St. Clair, Pa. Jo laiškas rašytas Rugsėjo 1, 1944. Jis taip pat apibūdina Lietuvos ir kitų tautų vyrus prievarta paimtus į Vokiečių kariuomenę.

"Pastaru laikų nekurie mūsų vyrai buvo pasiųsti parvežti amunicijos ir sugryžę į stovyklą papasakojo man apie keletą Lietuvos karo imtinių liudojančių trokus, kurie apsakė jiems įdomių dalykų. Suprantama, man tas buvo svarbu žinoti. Taigi sekančią dieną trys Lenkai vyrukai ir aš paprašėm vieno mūsų viršininko duoti mums leidimą tuos nelaisvius aplankyti. Jis davė mums leidimą porai valandų.

"Mes keturi išėjom tą popie-

te, užsidėję savo dujakaukes, pasiėmę šautuvus ir amunicijos (mes visada turim nešius šautuvus ir dujakaukes atsitikime susidurimo su slaptai į mus šaudančiais, etc.) ir ėjom apie porą mailių į tą vietą kur tie nelaisviai radosi. Mes užtikom jų apie 50 vyrų kurie vieni dirbo virėjais, kiti tvarkė saugotojais, kiti atlikinėjo įvairias kitokias pareigas.

"Aš nuėjau prie keleto jų ir pradėjau kalbėti į juos Lietuvosiskai. Jie susirinko aplink mane labai nustebę girdėdami Lietuvosiskai kalbant. Aš pasisakiau jiems jog esu Lietuvos kurio tėvai atvyko į Ameriką 1909 metais. Jie nepaprastai nuddiugo galėdami su manim pasikalbėti. Jie klausė manęs įvairių klausimų apie Ameriką. Jauniausias iš jų buvo 13 metų amžiaus. Kitų amžius skyrėsi nuo 15, 18 iki 58 metų.

"Visi jaunieji vyrai išrodė stiprus. Kas mane stebino tai kad jie visi buvo šviesiaplaukiai. Tarp jų buvo Lenkų, Latvių ir Belgų nelaisvių.

"Lietuvių toje srityje buvo apie 3,000! Ir kokie jie linksmi! Jie labai apsidžiaugė gavę pamatyti pas juos atvykusį Amerikos kareivį. Vienas iš jų man pasakė jog jie dirbtų dieną ir naktį Amerikiečiams, nes U. S. tikrai gerai su jais apsieina. Jiems dirbant prie jų nestovėjo joki sargai nei M. P. su šautuvais, kaip darė Vokiečiai. Dauguma tų Lietuvos paeina iš Kauno, Vilijampolės ir Marijampolės. Mes surinkom tuziną ar daugiau belaisvių vardų ir iš kur jie paeina, bet jie negalės būti palaiduoti iki po karo.

"Ir kokių įvykių jie man apsakė! Su jais buvo apsieinama kaip su šunimis! Vokiečiai, kaip man pasakojo, ėmė kariuomenėn vyrus nuo 13, 15 iki 54 metų amžiaus. Daugelis paimtųjų buvo padėti į Darbo Batalionus. Vienas tukstantis tų vyrų buvo pastatytas Vokietijoje budavoti karo lauke gintuves ir tiltus. Senesni vyrai kurie darbe negalėjo susilyginti su jaunaisiais buvo plakami bizunais iki sukrinta ant žemės. Ir jie ten budavo paliekami. Tas buvo daroma parydumui jauniems kad atliktų daugiau darbo. Vokiečiai maitina juos kokia tai zalia sriuba ir senomis daržovėmis.

"Daugelyje atvejų, nelaisviai budavo pastatomi į fronto linijas mušio lauke ir varomi žygiuoti pirmyn. Jei jie nedaro ką jiems liepia, Vokiečiai išpakalio juos šaudo. Jie taip pat surenka merginas iš užimtų šalių ir naudoja jas jomis.

"Kitas nelaisvis apsakė kad jo tėvas turėjo mažą dirbtuvę Kaune. Naziams užėmus Lietuvą, jie suėmė jo tėvą, vieną jo brolių ir jį patį ir pastatė prie darbų statyti karo fronte cementines gintuves. Motiną sušaudė. Jo tėvą pagaliau jis mano taip pat vėliau sušaudė.

"Štai dar vienas apipaskojimas. Jiems apie 300 Lietuvos dirbant, vienas-kitas kalinių iš

jų pasitaiko ir bėga ir pabėga. Tada naziai sustato į eilę 10 Lietuvos ir kulkosvaizdžiu sušaudė, sakydami kitiems kad tas teks visiems jeigu kas kėsins pabėgti. O jeigu kuris jų tik pasikėsina bėgti, naziai pabaudimui nukerta po vieną ausį kokių dešimties nelaisvių.

"Kareiviai ir darbo patalinai visai nieko nežinojo apie Alijantų įsiveržimą į Europą. Vienas jų pasakojo kad jiems bekaraujant jie pradėjo patemyti iš priešingos pusės kareivius visai kitokiose uniformose negu jie matė pirmiau. Lietuvos daugumoje išbėgo į višumą su iškeltom rankom, pasiduoti, ir tada patyrė tikrą teisybę. Jie papasakojo kokiose dalyse Prancuzijoje jie buvo paimti nelaisviais.

"Juos lankydami mes turėjom kelis kartonus cigarečių, degtukų ir kramtomo gumo, ir kai padalinom jiems gumą nekurie jų sakė jie pradeda mokytis kramtyti Amerikonišką gumą taipgi. Tas mane labai prajuokino.

"Aš klausiau Lietuvos vaikų ar jie norėtų į Ameriką patekti. Vienas atsakė, taip! Mes troškom kai mus paėmė nelaisvėn kad mus veš per Prancuziją, Angliją tiesiog į Ameriką. Paminėdami Ameriką jie taip prasišlyso kad galima suprasti iš jų akių ko jie taip trokšta.

"Pirm persiskiriant, vienas Lietuvos vaikinąs nuėjo į savo palapinę, nuėmė savo ženklą ir atidavė man kaip souvenirą.

"Apsakė man kad čia kur jie radosi visai nėra gasolino, naziai viską konfiskavo, išvežė ar sudegino; viską suardė ir sudaužė ką tik galėjo, maištą gi pasiėmė su savim."

BUS DAUGIAU TOKIŲ APRASYMŲ

Amerikiečiai Lietuviai kariai negali susiristi su Lietuvos Lietuviais. Jie nesupranta Lietuvos reikalų. Jie rašo tikrai savo asmeniškus patyrimus.

Reikia betgi tikėtis kad atsiras ir tokių kurie su Lietuvos išsikalbės ir apie pačios Lietuvos likimą, apsakys pergyvenimus po bolševikais kurie nuo raudonųjų išliko gyvi iki pateko Vokiečiams vergais.

Reikia tikėtis gausime įdomių aprašymų nuo Dirvos bendradarbio Vytauto Gedgaudo-Aruno, kuris pirmiau buvo Afrikoje.

Vytautas Gedgaudas, vyresnysis kapralas Prancuzijos užsieniečių legione, rašo Dirvos redaktorui Spalių 10, jau iš Prancuzijos:

"Šį kartą jau rašau iš Europos žemyno, kur jau esu gan ilgus laikus, Prancuzijoje. Neseniai pasiekė mane keletas numerių Dirvos, o vakar gavau knygą "Timeless Lithuania". Dėkui, ją skaitau.

"Pas mane nieko ypatingo. Dar vis esu laimės vaikas. Kaip ilgai teks juo būti?

"Straipsnių dabar negaliu pasiųsti, nes taip mažą turū laiko, o be to, yra apunkintas ir pats rašinėjimas."

Tačiau pasitikime kad Vytautas Gedgaudas neiškęs neparašės, kad ir mažiausia laiko turėdamas, kaip tik jam pasitaikys susidurti su Lietuvos Lietuviais.

Vyt. Gedgaudas tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Romoje iki 1940 metais bolševikai okupavo Lietuvą. Tada pasiuntinybės štabui susimazinant jis įstojo į Prancuzijos Užsieniečių Legioną Šiaurės Afrikoje. Iki šiol laimingai išlikęs ir atsidūręs jau Prancuzijoje, galės padaryti kontaktus su Lietuvos žmonėmis nors nelaisviais laikomais Prancuzijoje, paimtais kartu su Vokiečiais.

Tada galime tikėtis sulaukti iš jo straipsnių.

Duokit šią knygą Kalėdoms Dovanų savo Kareiviui

KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE

KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvomis.)

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Duokit Savo Atliekamas Drapanas Karo Apnuogintiems Lietuvoje RUBŲ LIETUVAI RINKIMO VAJUS PRASIDĖJO

Duokit galimus dėvėti vyriškus ir moteriškus siutus, suknius, sveterius, kaklinius, batus (batų poras reikia tvirtai surišti); ploščius, apsiaustus, apatinius; vaikams visokio amžiaus rubus, ir viską siųskit gerai supakavę į Bendro Lietuvos Sėlpmo Fondo sandėlį:

UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc.
Warehouse 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

APKRIČIO 7 d. praėjo, kovos balsai mutilo. Prezidentas Roosevelt išrinktas ketvirtą kartą į galtingiausios valstybės aukščiausius pareigas. Gubernatorius Dewey sekantios dienos ankstyvą rytą pripažino Roosevelt laimėjimą ir nurodė kad mes visi dabar turime klusniai pasiduoti tautos sprendimui. Tautos balsas — Dievo balsas.

Ateinantieji ketveri metai bus, be abejo, visos pasaulinės istorijos lemtingiausi metai. Ne delto kad tu keturių metų bėgyje bus baigtas karas, bet delto kad per tuos ketveris metus turės paaiškėti kas bus tikrojo karo laimėtoju: krikščioniškoji vakarų civilizacija ar komunistiškasis materializmas.

Kalbos apie Amerikos-Anglijos-Bolševikijos bendradarbiavimą ateities taikai patikrinti yra sykiu ir naivios ir hypokritiškos. Nežinau tiesiog žmogus ir ką begalvoti, kuone kasdien girdėdamas panegirikas Bolševikijai ir Stalinui. Kaip, girdi, Bolševikija mylinti taiką, kokio ten pasiekta visokių progresų, kaip ten sugrąžinta religijai laisvė, ir tt. ir tt.! Bet užvis charakteringiausia yra tai kad Stalinas ėmė Bolševikiją klasifikuoti "taiką mylinčiųjų tautų" kategorijoje, o Anglijai su Amerikiečiais, vieni kitus pralenkdami, tą Staliną posakį tik kartoja ir kartoja. Šito susižavėjimo Bolševikija rezultate šiandien jau taip toli nueita, Bolševikija taip iškelta aukštyn tiek materialia, tiek moralia prasme kad sunku ir beįžvelgti kelią atgal. Ne tik sunku, bet ir baisu, todėl dauguma ir stengiasi visai nežiūrėti. "Bendradarbiausime, girdi, su Bolševikija ateities taikai patikrinti ir tiek".

Bet įsivaizdavimu ar įsikalbėjimu realybės nesukur, si, ir anksčiau ar vėliau teks svarbų klausimą išspręsti: arba bolševizmą pasiduoti, arba jį nugalėti. Kito kelio nėra. Ir likimas taip viską sutvarkė kad Prezidentas Roosevelt, kuris 1938 metais pradėjo santykius su bolševikais, o vienuolikai metų praėjus, yra tolesniu tu santykių plėtotoju, keturių ateinančių metų bėgyje turės suvesti ir galutinį tu santykių balansą. Tik tas balansas, priešingai Amerikos-Bolševikijos santykių pradžia, lies ne tik tas dvi šalys, bet visa pasaulis. Čia ir yra svarbus keturių ateinančių metų klausimas. Gi Vokietijos ir Japonijos nugalėjimas, nors dėl jo dar daug tebebuvo, tikrovėje nebesudaro jokio klausimo: jis šiandien jau yra visai aiškus.

Tuo tarpu didieji politiniai įvykiai anaipol dar neparodo kad bent kas būtų daroma bolševikų išgalėjimui sustabdyti. Priešingai, kai Stalinas bolševikų revoliucijos 27 metų sukaitytą progą pareiškė kad greta Vokietijos visai turės būti nuginkluota ir Japonija, Bolševikijos svoris dar padidėjo. Mat, daugelis iš to padarė išvadą kad Bolševikija padės Amerikai sumušti Japoniją. Gal ir padės, bet ar labai skubės padėti, kitas klausimas.

Pagaliau, Vokietijos ir Japonijos visišką nuginklavinimą yra labiau bolševikų interesuose negu bent ke no kito. Anglai, mat, svetimas valstybės moka parduoti labai pigia kaina, taigi, Vokiečiams esant nuginkluotiems, bolševikai neklindami galės žudyti Europos tautas, o, atėmus ginklus Japonams, bolševikams bus atirštos rankos ir tolimuose Azijos rytuose.

Jeigu už pagalbą prieš Vokietiją Bolševikijai atiduodamos kultūringos Europos tautos, nei kiek netenka abejoti kad už pagalbą prieš Japoniją Bolševikijai visai ramiai bus paukoti didžiuliai Azijos plotai, netgi, gal but, Kinijos dalis. Kaip tai bebūtų keista, nežiūrint į tai kad dažnai užsimeinan apie "didžiulius keturis", būtent, ir apie Kiniją, tikrovėje Kinija ku tolyn tuo vis labyn stumiama į subordinuotą vaidmenį. Nežiūrint į tai kad Kinija kariauja prieš Japonus jau aštunti metai, o Bolševikija dar iki šiol nekarauja, Amerika daro spaudimą į Čiang-Kaišeką kad jis nusileistų Kinijos šiaurės komunistams. Taip pat grasoma suvaržyti ir finansiniai-karinę paramą Kinijai. Visa tai, be abejo, patinka bolševikams, kurie taip ir tyko subolševikinti didžiulius Kinijos plotus, jei jau ne visa Kiniją, bet labai nepatinka Generolui Čiang-Kaišekui. To rezultate Amerikos-Kinijos santykiuose prieita prie didžiulės krizės — Generolo Stilwell atšaukimo.

Karo, rinkimų ir kitų svarbių įvykių veikiamą, visuomenę ir incidentą su Kinija neatkreipė didesnio dėmesio. Tai betgi nemažina klausimo svarbos, ir faktas lieka faktas kad jei be Bolševikijos pagalbos Japoniją nugalėti bus sunku, tai dar sunkiau nugalėti Japoniją bus be Kinijos pagalbos.

Didžioji spauda ilgą laiką mėgino užglostyti Amerikos-Kinijos santykių krizę, nurodydama neva į asmeninį jos charakterį, bet paskutiniu metu jau imama rimtai šis klausimas nagrinėti, ir netgi nevengiama savęs apskaitinti. Priešpaskutinis Life numeris tam reikalui netgi pašventė vedamąjį.

Šiaip ar taip, labai nerealu yra laukti kad Kinija tenkins vien šis pavadinimo būti didžiaja valstybe, o norės ir realaus svorio. Mažų mažiausia, ji nesutiks kad kuri kita valstybė mėgintų tvarkyti jos vidaus reikalus ar net nurodytų kaip tie reikalai turėtų būti tvarkomi. Paskutinių dienų didžiosios spaudos reagavimas parodo kad tatau imama suprasti, o tai jau yra prablaivėjimo ženklas.

Tam tikros analogijos Kinijai turi Prancūzijos klausimas. Ir Prancūziją visą laiką buvo mėginama laikyti subordinuotoje padėtyje. Tačiau, kai de Gaulle pareiškė kad Prancūzija nebendradarbiaus Europos tvarkyme su sąjungininkais, jeigu jai nebus duota lygių teisių, Anglija, Amerika ir Bolševikija sutiko ją lygiomis teisėmis priimti į Europos Reikalų Komisiją. Bet nei Kinija, nei tuo labiau Prancūzija lygaus svorio kitoms trimis didžiosioms valstybėms visvien tuo tarpu turėti

Kas gi Tuomi Norėta Pasakyti?

Naujienos, paprastu savu "viską sukritikuojų" ryžtumu, savo straipsnyje "Išminties šaltinis" kimba į Dirvą už jos pareikštas mintis del Roosevelt užsileidimo Stalinui, kas yra tiesioginė pasekmė dabartinio bolševikų okupavimo ir pavergimo bei naikinimo Lietuvos ir kitų mažų tautų, ką ir tas socialistų laikraštis pripažysta.

Betgi fanabernas "viską sukritikuojų" Naujienų redaktorius jokių būdu negali paleisti neužkabings Dirvos ir Dewey, ir kokio tai "kron-princo".

Tą viską išdėstius, betgi sugryžtama prie patvirtinimo to ką Dirva pasakė:

"Visa skaitančioji laikraščius publika žino, kad Stalinas nežino eiti į jokias derybas "už mažų tautų liuosybę". Kurias tautas jisai nori praryti, tu likimą jįsai skubinasi išspręsti jau dabar, nelaukdamas iki ateis taikos konferencija.

"Kaip tik Roosevelt administracija šitai Kremliaus taktikai priešinosi."

Tai kas didesnis ignorantas, kalbant Naujienų terminu, ar tie kurie įrodo kad Rooseveltas negerai padarė išsų užsileidęs, ir po to per tris pastarus metus "Kremliaus taktikai priešinosi", ar tie kurie nurodydami prezidento klaidas dar trokšta kad jis atsigriebtų, priverstų Staliną "eiti į derybas" ir apgintų mažasias tautas, kurias Stalinas "nori praryti".

negali. Užtat Anglijos ir Amerikos uždavinys yra įsotydžio špirtinti, ypač kadangi įžiurimas jų naudingumas taikos kuryboje.

Bet pagrindinis visvien lieka bolševizmo klausimas, nes galų gale nuo jo tinkamo išsprendimo priklausys ir visi kiti klausimai, taigi ir Lietuvos likimas. Užtat prie Gubernatoriaus Dewey prašymo kad Dieviškoji Apvaidza vestų Prezidentą Rooseveltą jo darbe, visa širdimi turi prisidėti ir visi Lietuviai.

KAS ŠIRDĮ VERIA

Tukstančiai kalvių susmigo į krutinę, Gyvenimo naštelę nešant. Ir kojos ir širdis nepakilo sutinę, Niekas negirdėjo aukų prašant.

Bet dabar, prašau, broliai, aukos pirmutinės: Ištraukite peilį iš širdies! Kai ten tvinsta kraujuose mūsų brangi Tėvynė — Jūs pešatės dar vis iš peties.

O, veria man širdį, veria baisus sopulys.... Tėvynė alpsta! Kenčia! Miršta! O čia tik iškelta prieš viens kitą pagalys, Vos ne taip pajudinus pirštą.

Kultūros! Meilės! Taikos! Šių dienų didvyriai! Dreba grabai nusistebėję! I mūsų žemę mirties demonas įsiyręs, O jūs srovėse subyrėję.

Pakilkite, broliai, iš dienų keršto menko! Iš siauros politikos rato! Mūsų tautą išnaikinimo granatos tranko, Ar jūsų širdys to nemato?...

Šalin, kudlotos raganos, prastos kolionės! Šalin ambicijų platformos! Knyga, šviesa, tikėjimas, darbas, karionės — Kad nekapotų akių varnos!

Siekime ugnies, ugnies širdingos, sielos meno. Susikalbėkim, susitarkim. Nepalūš pečiai kai nešim viens kitam peno, Naują gyvenimą išarkim.

Meilės vėliavas suneškim į vieną gretą; Gal išsisą kruvinai plotai... Jos varvės pasiryžimu pro šypseną retą, Išvers nelaisvės juoda grotą.

Tat, prašau, broliai, jūsų aukos pirmutinės — Ištraukite peilį iš širdies! Kai ten tvinsta kraujuose mūsų brangi Tėvynė, Liaukites peštis iš peties!

Marija Aukštaitė.

Dirva pageidauja kad Prez. Roosevelt, gavęs visos šalies įgaliojimą toliau šaliai vadovauti, mestų savo iki šiol vestą slaptą diplomatiją ir žinodamas kas pasaulyje dedasi, užkirstų kelią Kremliaus taktikai.

Naujienoms ne teisinti Staliną kad jis "nenori eiti į jokias derybas", bet drąsiai ir vyriškai kovoti Maskvos pasiūlymą mažasias tautas praryti. O tas apima įrodinėjimą kokias Prezidentas Roosevelt ir Churchill padarė klaidas.

Klaidas pripažysta ir žymieji Amerikos laikraščiai, ir ką gelbės Naujienų užsimojimas kabinėtis už "kron-princo" ir Dirvos?

Naujienoms nepatiko Dirvos pasakymas: "Seni Kremliaus mūrai būtų sudrebėję kaip perkuono trenkti, ir Stalinas būtų pajutęs kad negalės toliau tęsti savo sukotos politikos", jeigu Dewey būtų likęs prezidentu.

Dewey tikrai neimtų kitus keturis metus laukiant ar Stalinui kada užeis noras eiti į derybas už mažų tautų liuosybę. Jeigu už tai Dirva užpuola, jeigu ir Maskva ir Naujienos labai norėjo Roosevelt, tai kame prasmė to Naujienų prieš Staliną rašinėjimo ir prašymų kad Roosevelt užtartų Lietuvą?

Taksų Mokėsim po \$000 Metuose

Po karo Amerikos gyventojai turės mokėti valdžiai taksų vidutiniai po \$800 metuose, paskelbia vienas finansų žinovas bankierius. Valdžios išlaidų kymas po karo sieks iki 18 bilijonų dolerių metuose, su visokiais biurais ir reikmenimis, taip kad taksų našta visiems bus gana didelė.

•TABAKO visame pasaulyje kas metą išauginama apie tris milijonus tonų.

Atsiminimai iš Okupuotos Lietuvos

Lietuvių Pergvenimai, Vargai ir Ken tėjimai Lenkų

Okupacijoje po 1920 Metų

Rašo KARYS J. V. VALICKAS.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

LIETUVIŲ SPAUDOS KRYŽIAUS KELIAI

Kartais į tokius Lietuviškus vaidinimus atvykdavo ir pats komendantas, na ir vaidinimui įpusėjus, jis atšaukdavo leidimą. Reikėdavo tada kalbėti su juo ir pasiūlyti "propoziciją". Budavo ir taip kad komendantas pasiūpdavo visus to vakaro pinigus už parduotus bilietus; ki taip sakant, reikėdavo jam atduoti ir tik tokiu būdu parengimas įvykdavo be trukdymų. Geriausia ir gražiausia iš visos apielinkės šoki-kė reikėdavo jam parupinti, taipgi gerai priešdinti ir prigrindyti. Bet tokių komendantų kurie Lietuvių propozicijas priimdavo buvo labai maži, ir todėl ten Lietuviški parengimai neįvykdavo.

Tai taip Lietuvių menas pergyveno kryžiaus kelius Vilniaus krašte po Lenkų okupaciją. Lietuviškas kentės dantis sukandęs ir laukė momento atsilyginti.

Teko Vilniaus krašto Lietuviams dar ir štai kaip manevruoti: kada negaudavo leidimo rengti pramogai tai rengdavo Lenkiškus parengimus, storastai pasiūnia tik veikaluko vardą ir datą kada rengiama, daugiau nieko. Jeigu leidimas ateina tai gerai, jeigu neateina galima vaidinti ir be policininko, ir viskas gerai. Dažniausia policininkai neatvykdavo į Lenkiškus vakarus, tada gal kokį pusvalandį pavaidina ką Lenkiškai, o užbaigia su Lietuvišku vaidinimu ir visa vakarą elgiai savotiškai Lietuviškai.

Lietuviai kartais taip bjauriai Lenkiškai vaidindavo kad policija iš gėdos rausdavo ir pyko ir pati nutraukdavo Lenkišką vaidinimą, na o Lietuviai atsakydavo kad Lenkiškai negalėjo geriau išmokyti. Be to, kada atvykusius policininkus nugirdydavo ir jie sau miegodavo tai nors vaidinimas ir buvo Lietuviškai, jokių šnių ir provokatorių skundai neturėdavo reikšmės, nes policininkas visuomet sakydavo kad jis ten buvo ir pats matė kad vaidinimas buvo Lenkiškas, žinoma, tik pradžia.... Mes Lietuviai tokiame girtuokliui policininkui irgi kiek galėdami gėlėdavom iš bėdos išsisukti, nes tik tokių girtuoklių mums labai reikėjo.

Budavo ir tokių priemonių imimasi: rengta mišrys vakarai, Lietuviškai-Lenkiški, tik, žinoma, Lenkiška dalis budavo visai trumpa, o Lietuviškam programai budavo sunaudojama visos likusios laikas. Tokiam parengimui leidimas galima buvo gauti labai lengvai.

Paskui, kaimuose rengdavo paskaitas įvairiomis temomis, bet kas blogiausia tai kad paskaitoms negalima buvo gauti leidimų, tad paskaitas rengta mišrias, abiem kalbom, ir tada leidimas budavo gaunama. Bet prelegentui iš Vilniaus atvykti neduodavo leidimo. Tik kada leidime buvo minima kas tas pats prelegentas kalbės Lenkiškai, tada jam leisdavo su paskaita vykti. Kartais prelegentai budavo kviečiami iš tos pačios apielinkės, ir štai kokios kliūtys buvo daromos, kaip pora pavyzdžių paduodu.

Vilniaus žodžio redaktorius, Jonas Latvys, gimęs Sarkiškių kaime, Valkininkų valsčiuje, buvo kvieistas kaip prelegentas kalbėti savo kaime, bet Lenkai neleido jam vykti į savo kaimą. Storasta buvo davęs leidimą, bet Lenkų kareiviai jį areštavo ir grąžino Vilniui.

Varėnos valsčiuje, Kamorunų kaime, buvo rengiama akademija paminėti tragišką žuvimą Dariaus ir Girėno. Studentas Antanas Šimukonis, kilęs iš to paties kaimo, Vilniaus Stepono Batoro Universiteto, buvo grąžintas nuo Varėnos stoties, jam neleido parodyti namon.

Vilniaus krašto Lietuviškas kaimas laikraščius skaityme galima sakyti gana gerai pasižymėjo, visi mėgdavo skaityti Lietuviškus laikraščius ir knygas, bet gaila kad Vilničių neturtingumas nedavė progos kiekvienam įsigyti laikraštį. Bet kartais net keturi ukininkai susidėdavo vienai prenumeratai, o laikraščiai buvo gana pigūs, pav., Vilniaus Rytosius, savaitinis, metuose kaštuodavo tik 3 zlotus (60 Amerikoniškų centų). Vilniaus žodis tik 2 zlotus metuose, Jaunimo Draugas, mėnesinis žurnalas, 1 zlotą ir 50 skatikų; Vilniaus Aušra, mėnesinis, tik 1 zlotą metuose, ir tai ne visi išsigailedavo pavieniai užsiprenumeruoti, tad Lietuviai laikraščius prenumeruodavo susidėdami keliese. Ir laikraščiai buvo laukiami kaip ligonio vaistai, jie eidavo per rankų rankas iki nuplyšdavo.

Bet kartais pasitaikydavo ir labai didelių kliūčių gauti tie labai laukiami laikraščiai: pašto viršininkas ir tarnautojai nekdami visko kas Lietuviška, Lietuviškus laikraščius dažniausia nunesdavo, sakydavo buk neatėję, ir visai kaip traukdavo. Kartą vienas ukininkas pašventė visą savaitę laiko kad tikrai gauti laikraštį. Jis gyveno netoliese miestelio, ščeglikai, Varanavo vals., bet kada tik nueina paštan rytą ir vakarą, jam vis atsako kad dar laikraštis neatėjęs. Vieną kartą kada pašto viršininkas valgė pietus, jis pastebėjo ant staliuko patiestą Lietuvišką laikraštį; jis gerai įsižiūrėjo kad tai jo laikraštis, ir padarė viršininkui pastabą kad tai jo laikraščiu staliukas užtiestas. Susigėdęs

pašto viršininkas nežinojo ką sakyti, ištraukęs laikraštį padavė ukininkui ir atsiprašė už tokių įvykių nesusipratimą.... Ukininkas parašė skundą vyriausiam pašto viršininkui Vilniuje, žinoma tas skundas turėjo tokios reikšmės kad tada ne tik tas ukininkas bet ir kiti negaudavo savo Lietuviškų laikraščių. Pašto viršininkas vieną kartą priminė tam ukininkui kad jis jo nepamiršias, ir nepamiršo: tuojau Lenkų policija buvo dažnas svečias pas tą ukininką ir sekė pabauda paskui pabaudą: policija įsėjo visokių priekabių prie ukininko. Policija dažnai susitikus einantį iš pašto Lietuvį su Lietuvišku laikraščiu užkviisdavo policijos nuovadon paaiškinti ką rašo tie Lietuviški laikraščiai, o iš nuovados žmogus dažnai išeidavo apkruvin-tas: žiauriai budais sumušdavo. Taip atsitiko man pačiam, Rodunės miestelyje, Lydos apskrityje, ir Piliakalnio kaimo J. Baužiui, ir Pavalkės kaimo Jonui Radziuliui; Skladonių kaimo Jonui Sabui; Kardaugų kaimo Adolfui Vaitoniui, Plikų kaimo Adolfui Aliukui. Pastarąjį tiek sumušė kad jis netiko karo tarnybai, ir kada karo gydytojai sužinojo kad tai policijos darbas ir tik už laikraščius, tai policija Rodunėje tapo pakeista. Bet naujai pastatytieji irgi buvo negeresni.

Galop Lietuviai tiek su gėdinimais ir bausmėmis apsiporto kad nieko nepaisė, kartais net ištiesos šeimynos nariai kalėjime bausmes atdu-davo uė Lietuvybę. Jaunieji veikdavo; kada vieną suareštuoja ir pasodina kalėjiman bausmę atbuti, tada kitas brolis ar sesuo užimdavo veikimą vadovauti; kada tuos pasodina kalėjiman, veikia tėvas ar motina, iki juos areštuoja. Bet už gimtąjį Lietuvišką žodį buvo kovojama be atolaidos, ir eilės veikėjų nei kiek neretėjo.

Tačiau Lenkų žiaurumas didėjo: prasimanė jie naudoti taip vadinamas "funkes" (gumines lazdas), elgdavosi barbariškai: mušdavo, atimdavo žmogui sveikatą, palikdavo visam amžiui paliegėliais. Bet ir ši priemonė nieko negelbėjo, buvo reikalaujama ir skaitoma Lietuviška spauda. Areštuotų asmenų Lenkai maldau-janciai prašydavo, jeigu Lietuviškų laikraščių neprenumeruos tai bausmės dovanosis, protokoly nerasysis. Bet kokias priemones Lenkai nevartojo ir kaip nekovojo prieš Lietuviškų laikraščių atidavimą paštuore, spauda pasiekdavo provinciją kitais keliais, ir Lietuviai juos skaitė.

Tada Lenkai ėmėsi paskutinės priemonės — uždaryti Lietuviškus laikraščius. Tuojau Lietuvių laikraščių redaktoriams kilo byla po bylos, ir tie redaktoriai nustojo "gerųjų" pilietinių teisių; jie negalėjo redaguoti Lietuviškų laikraščių. Buvo įieskoma kitų redaktorių, kas tik norėjo galėjo būti redaktorių, nes kaip tik kuris redaktorius išleisdavo nors porą numerių laikraščio tuojau buvo areštuojamas ir budavo atimta jam redaktoriaus teisės. Žinoma, laikraštį suredaguodavo tinkamas redaktorius, čia buvo tik klausimas kas yra to laikraščio atsakomingas redaktorius, na ir šie keitėsi kaip greitai sąlygos reikalavo.

Paskui Lenkai uždarė ir laikraščius, uždraudė juos leisti. Šis smugis tai jau suvis parbloškė Lietuvius, tada teko leisti vienkartinis numerius ir vis kitokių pavadinimų. Bet tam buvo reikalinga storastos ir kitų Lenkų pareigūnų leidimas. Kada atsikreipus į storastiją prašyta leidimo laikraščiu leisti, pavyzdžiui vardu Vaga, ar Vienybė, storasta atsakydavo kad jau jis turi prašymą tokio pavadinimo Lietuviškam laikraščiu; tad tekdavo prasimanyti visokių pavadinimų. Nors buvo gerai žinoma kad niekas tokio prašymo storastai nedavė, bet tiesos surasti neluvo galima. Štai pavyzdys kaip Lietuvių laikraščių Vilniuje redaktoriai buvo laudžiami:

1936 metais, Vilniaus žodžio redaktorius Jonas Latvys turi stoti teismam Spalių 15, byla atidėta Spalių 16-tai. Latvys nubauistas 100 zlotų pinigais ir trimis savaitėmis arešto. Byla tapo apeliuota aukštesniam teismam. Spalių 20 d. nagrinėta dvi redaktoriaus Jono Latvio bylos, abiejose byloje tapo išteisintas.

(Bus daugiau)

Amerikos Vaikams Lietuviškas ELEMENTORIUS

Kaina su prisijuntimu 50c.

Vaikams tarp 5 ir 10 metų amžiaus.

"Dirvos" Knygynas gavo naujausių, aiškių mažiems vaikams Lietuvišką mokytiš ELEMENTORIŲ — SPINDULELIS Dalis I — iš kurio su maža tėvų pagalba jūsų vaikai lengvai galės prasimokyti Lietuviškai skaityti ir rašyti. Elementorius gražiai paveiksluotas, kiekvienas vaikas ir mergaitė norės jį vartyti, skaityti ir mokyti.

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Kaip lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereito nr.)

VERKĖM VILNIUN PAVĖLAVĖ

Su džiaugsmo ašaromis išlydim savorius

1918 metų Gegužės mėnesį, gryžęs iš Rusijos, savo tėviškėje radau bešeimininkaujančius Vokiečius. Vokiečių vyresnysis, kurį laiką mane pakamavęs, išdavė man liudijimą ir paleido.

Lapkričio mėnesį mūsų apeliokėję pradėjo plisti gandų kad Vokiečiai turėsia trauktis iš Lietuvos ir kad busiantis Lietuvos valstybė. Bet Vokiečiai tvirtindavo kad jie pasiliks čia amžinai šeimininkauti.

Praėjus keletui dienų, Semeliškių miestelyje (Trakų apsk.) ant namų kampų pamatėm mūsų laikinosios vyriausybės atsišaukimus į Lietuvos piliečius, raginant kurti valsčių bei parapijų komitetus. Išsirkom valsčiaus komitetą ir dar tris vyrus, mokančius vartoti ginklus, milicininkais. Milicininku buvau išrinktas ir aš kaip buvęs Rusų kariuomenės narys. Žinoma, čia jau reikėjo dirbti drauge su Vokiečių žandais. Bet, praslinkus savaitės laiko, po nakties radom mūsų "amžinojo" šeimininko Vokiečio tik žymę. Likom jau mes patys šeimininkais.

Susirinkę su ryšulėliais rankose keletas mūsų apeliokėję vyrų ėmė klausinėti kur yra organizuojama Lietuvos savanorių batalionai ir kaip į juos įstoti. Aš, kaip milicininkas, pajieškojau keletą vežimų jų daiktams nuvežti, o aplinkinės mergaitės pasiuvo tautišką vėliavą, ir mes visi, Lietuvos himną giedodami, su džiaugsmo ašaromis akyse, išlydėjom pirmuosius savanorius. Ir vėliau beveik kasdieną stodavo keletas naujų savanorių ir mes juos išlydėdavom iš miestelio.

Mane ketina sušaudyti

1919 metų Sausio mėnesį mes sulaukėm naujų "svečių" — Rusų komunistų. Dar nespėjo komunistai pamatyti mūsų miestelio, kaip aš ir buvęs prie Vokiečių viršaitis buvom Žydų įkūsti komunistams butent: kad aš ragindavęs jaunuolius eiti savanoriais Lietuvos kariuomenėn, o buvęs viršaitis už tai kad Vokiečių okupacijos metu neva spaudęs Žydus. Iš vietos komunistų tuojau susidarė teismas ir, pirmininkaujant raudonųjų komisariui, buvo uždėta viršaičiui kontribucija 10,000 auksinų, o aš buvau suimtas.

Mūsų miestelį raudonųjų buvo užplaukę apie 500. Iš jų dauguma buvo lietuviai, kurie, gyvendami Rusijoje ir nenorėdami badauti, buvo prisidėję prie raudonųjų armijos ir ėjo į Lietuvą. Nors jie ir raudoniesiems tarnavo, bet, vis dėlto, kai kurių iš jų širdyse plakė Lietuviški jausmai. Taigi, vienas sargybinis, kuris saugojo mane, kartą mano sakė:

— Zinai, tamsta, gali būti blogai, nes tamsta žada išvežti Trakuosna. Aš patariau tamstai apbėgti. Kai aš ateisiu nakties sargybon tai tamsta ir bėgk. Aš šausiu, tik, žinoma, į viršų, bet nekreipk į tai dėmesio. Ir aš manau bėgti nuo raudonųjų.

Kaip sargybinis patarė taip ir padariau: atėjus jam sargybon, 10 val. vakaro, aš kumštelėjau langeli, kuris tuoj išlėkė su rėmais, ir aš atsidariau daržė. Kai pasigirdo šuvis, aš jau buvau per kilometrą toluo už miestelio. Žinoma, kad drožiau tai drožiau. Atsisukau tik Žiezmaruose (už 20 kilometrų).

Žiezmaruose radau jau Lietuvos kariuomenės dalį ir keletą Vokiečių. Pasiakbėjęs su savanoriais, ėjau toliau. Atvykęs Kaišiadorių stotin, nutariau važiuoti į Kauną, tačiau Vokiečiai neleido. Bet ir čia radau tokių žmonių kurie, mylėdami savo tautą, mylėjo ir savanorius ir kuo tik galėdami jiems padėdavo. Sutikau vieną žmogų, kuriam papasakoju savo nuotikius. Jis, mielai mane išklauses, nusiavedė pas Vokiečių komendantą, išgavo man leidimą važiuoti ir savo pinigais išpiko bilietą iki Kauno. Tą pačią dieną jau buvau kareivis Kauno grenadierų komandoje. Tai buvo tais pačiais 1919 m. Vasario 10 dieną. Vos spėjo mane viršininkas užregistruoti, jau gavau eiti ir sargybą, patruliuoti po miestą.

Mus pašiepia ir užkabinėja

Einant tarnybą, gavome daug nukenėti nuo įvairaus plauko žmonių, nuo vietos komunistų ir sulenkėjusių miesčionių,

kurie įvairiais būdais mus žemino ir įžiedinėjo.

Kartą einam penkiese sargybon, žinoma, visi dar savais civiliais rubais, ir sutinkam kokią tai porą einant.

— Žiūrėk, klumpiai eina! — tarė jiedu vienas kitam Lenkiškai. Mums visiems širdis suskauto, bet nutylėjom, tikėdamiesi kad ateis laikai kada šie ponai nedrįs tokių žodžių viešai ištarti.

Tiek dieną, tiek naktį beveik niekuomet negaudavom nusirengti ir šautuvo padėti. Eidami miegoti, pasidėdavom ir šautuvus palei save, nes, kartais, nespėsi atsigulti ir jau girdi dežuras žadina: čia Vokiečių komunistai nori iš kalėjimo kalinius išleisti, čia žada pulti Lietuvos banką, čia mus pačius užpulti. Ir taip turėjom kankintis keletą mėnesių be jokios atvangos.

Tuo metu jau ėjo kautynės su raudonaisiais (bolševikais). Iš fronto atvykdavom mūsų draugai ir pasakodavo kaip raudonieji nuo jų bėga ir kaip jiems sekasi. Pakilo upas ir man.

— Ką gi čia Kaune išsėdėsiu, — manau sau, — vyksiu ir aš į frontą. Gal nors už mūsų šmeižtus gausiu atsilųginti.

Mūsų komanda priklausė Kauno komendantūroje. Pradėjau prašytis savo viršininkų kad perkeltų mane į kitą dalį su kuria galėčiau greičiau vykti karo laukan. Mano prašymą patenkino — perkėlė į Vilniaus batalioną, ir, neilgai trukus, iš Kauno išvykom į Vievo rajoną. Teisybė, 1919 metų vasarą su Lenkais tokių kautynių kaip su raudonaisiais nebuvo, bet retkarčiais su jais jau susiremdavom.

Kaip važiuo pirmieji traukiniai

Išvairius raudonuosius ir Bermontininkus, gavom ir mes palikti savo rajoną kitiems, o patys turėjom vykti į Kretingą; ten buvo atsidurę ir mūsų štabas. Iš Kaišiadorių traukiniu turėjom važiuoti iki Tauragės. Atėjus traukiniui, susėdom ir važiuojam. Mūsų kupoje, rodos, buvo 300 vyrų. Pavaziavus porą kilometrų, traukinys sustojo. Sako, nesą garvežyje vandens ir negalys eiti. Pasipylėm visi iš vagonų ir ėmėm su katilukais nešioti sniegą į garvežį. Prinešėm. Mūsų traukinys, kurį laiką pastovėjęs, vėl pradėjo judėti. Už kelių kilometrų vėl sustojo.

— Kas per priežastis? — klausiam nustebe.

— Malkos garvežyje pasibaigė, — at-sako mums. Čia vėl pasipylėm: kas su pjuklu, kas su kirviu ir mišką. Priplovėm, prinešėm malkų, žinoma, nors žalių, ir išvažiavom. Panašiai kartojoosi keletą kartų, ir iš Kaišiadorių iki Tauragės važiavom apie savaitę laiko. Iš Tauragės pės-ti ėjom į Kretingą.

(Nepriklausomybės karų metais Lietuvos geležinkeliečių tarpe buvo daug bolševikų ir sulenkintų ir jie dažnai trukdė traukinių judėjimą, padėdami priešams.)

Pailsėjęs Kretingoje, sustiprėjęs, apsi-rengęs Vokiškom uniformom, 1920 metų Liepos mėnesį jau važiavom, bene pirmutiniai, į Vilnių. Pirmą mūsų, teisybė, važiavo dar platformos su dviem šarvuotais automobiliais. Pirmas mūsų susidurimas su Lenkais buvo už Vievo, ties Jateliu-nais. Čia buvo nors trumpos bet smarkios kautynės. Iš mūsų žuvo tik trys ir keletas buvo sužeisti, bet Lenkų žuvę daugiau, nes mūsų šarvuotai, įsimaisę jų tarp-pan, daug jų nudėjo. Vietos gyventojai pasakojo jog Lenkų užmuštų buvę apie 50 ir sužeistų apie 200.

Kautynėms dar besitęsiant, pamatėm iš Lenkų pusės baltą vėliavą, vadinas, ženklą kuriuo prašoma nutraukti kauty-nes. Gavom nuo vado įsakymą nebešau-dyti. Po kautynių vėl skubėjom Vilniaus link.

Labai keista kariuomenė

Neprižiavus Lentvarav, pamiškėje pastebėjom daug pririštų arklų. Manėm jog priešo. Pavaziavus arčiau, iš miško pasipylė kaip bičių, įvairių žmogysčių. Stebėjomes! — Žydai ne Žydai, čigonai ne čigonai, elgetos ne elgetos — niekaip negalėjom susivokti kas jie per vieni. Kai kurie iš jų su Rusų kareiviškom milinėm, kiti su kailiniais ir civiliais paltais. Vieni su Rusų kazokų kepurėm, kiti su moteriškom ar vyriškom skrybėlėm. Vieni apsia-vę batais, kiti pushčiais, o treči visai basi. Kai kurių batai suplyšę, užkulniai pliki, bet su pentiniais. Apsiginklavę šautuvais ir įvairiais durklais, peiliais. Pradėjus kalbėti, pasirodė jog tai Rusų rau-

donoji kariuomenė. Žiūrėk, eina barzdo-tas žmogus su šautuvu, basas, su moteriš-ka skrybėle ant galvos ir klausia Rusiškai ar toli Varšava. Į tokius ir panašius klau-simus gaudavo įvairių ir atsakymų.

Su raudonarmiečiais Rusais persisky-rėm draugingai, nes su jais tuomet jau buvo padaryta taika, ir nukeliavom Vil-niun. Čia ėjom Vilniaus įgulos tarnybą.

Kadangi Rusai tuomet labai smarkiai vijo Lenkus tai ir mes turėjom vykti to-liau į pietus prie savo valstybės sienų. Po keletos dienų atsidūrėm Ruska-Budos kai-mo laukuose. Minėto kaimo gyventojai, daugiausia Rusai sentikiai, labai neapken-tė Lenkų.

Pasiryžom Lenkams gyvi nepasiduoti

Apsiginklavę buvom pusėtinai: šau-tuvais, rankinėm granatom ir turėjom net vieną kulkosvaidį. Aš tuomet jau buvau burio vadas. Aš su savo buriu užėmiau užtvaros sargybas. Viso vyrų turėjau apie 50. Kadangi Lenkai mus buvo užka-binę tai buvo sutarta juos pulti. Pama-tę raudoną raketą, pradėjom kautynes. Bet čia mums nepavyko, ir mes pasitrau-kėm atgal savo apkasuosna. Iš mūsų vy-rų žuvo vienas kareivis, Valiukas.

Praslinkus keletui dienų, Lenkai mus ėmė pulti, ir visame bare prasidėjo smar-kios kautynės. Naktis tamsi, o lietus kaip iš kibiro pila, visi šlapi, sušalę, tik danti-smis kalena. Aišku jog iš apkasų nei žin-gnis nevalia pasitraukti. Pasiūniau du kareivius į gretimą užtvarą susinešimui su saviškiais toliau, bet kareiviai pavaikš-čioje keletą valandų gryžo — nerado. Tik kiek prašvitus ir nustojus lyti, pasiūniau vėl patyrinėti. Jie gryžę pranešė jog vie-toje mūsų gretimos užtvaros sėdi priešas, Lenkai. Ką gi dabar daryti? Su nieku savųjų jokio ryšio neturim, todėl nuta-riau pasitraukti. Kitos dalys ir mūsų kuopos vadas su kitais dviem buriais pa-sitraukė iš vakaro apie 21 valandą. Kodel man į užtvarą nepranešė — ir šiandien nežinau.

Užsidėję kulkosvaidį ant vežimo, pa-sileidom atgal, tik, žinoma, ne keliu, bet kloniais per laukus. Visi sutarėm: jeigu prieša sutiksim gyvas nepasiduosim nei vienas. Pasitraukę kiek, radom priešo te-lefono liniją ir ją nutraukėm.

(Bus daugiau)

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.25

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit Dirvoje

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisiuntimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi rūpesnio ir vargo su gaminiu valgių, priva-lo įsigyti šią naudingą knygą.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

MARGUČIO DAINOS

Pasiskubinkit įsigyti šią mažą, kišinę "MARGUČIO"-VANAGAIČIO dainų knygelę — tai yra trečia Dainų knygelė, naujau-sių, gražių dainų rinkinis, nekurios jų su gaidomis. Iš šios knygelės galėsit išmok-ti pasidainuoti sau visas mėgiamiausias Vanagaičio dainas, kurių gaidas mokat, o žodžių pilnai nežinot. Apie 40 dainų —

KAINA TIK 25c.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykite prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

Štai Jums didelė, \$1.50 vertės knyga —

Alpis duodama už \$1 iki metų galui

Puiki, didelė K. S. KARPIAUS Istorinė Apsaka

288 puslapių didelė knyga, su istoriškais paveikslais.

Popierios viršeliais kaina \$1.50. ... Tvirtais viršeliais, \$2.00.

Atiduodama už \$1.00 (Tvirtais viršeliais 1.50)

Ši istorinė apysaka jums patiks — aprašoma kaip Didis Lie-tuvos Kunigaikštis Kęstutis pateko kryžiuočių nelaisvėn, kaip jį iš nelaisvės išgelbėjo ALPIS, jaunas sukrickšionintas Lietuvos nelaisvis, kurio priežiūrą Kęstutis buvo pavestas. Ši apysaka plačiai vaizduoja Alpio ir Kęstučio gyvenimą ir karus po to kaip jie sugrįžo į Lietuvą. Alpio meilė, prietikius, ir tt.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1778.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-kites į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvai-riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildy-mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojiimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

TRUPINIAI

TIK NESPEJO būti išrink-tu Ohio valstijos gubernato-riumi, jau nekurie Amerikoniš-ki laikraščiai rašo kad Clevel-lando Mayoras Frank J. Lau-sche yra nužvelgiamas galimu būti Demokratų kandidatu į prezidentus 1948 metais. Dar peranksti apie tai kalbėti, nes Ohio valstija kupina užvisus Republikoniškais pilvuzais, ku-rie valdydami Legislatūrą ga-li trukdyti Lausche's adminis-tracijai ir sumažinti Lausche's reikšmę, kaip U. S. Aukščiaus-sias Teismas, kuris viską ką Roosevelt užmanė rasdavo ne-konstituciniu.

TIK KARAS išgelbėjo De-mokratų partijos laimėjimą da-bartiniuose rinkimuose, nors ir prikašiotą Demokratų partijai susijungimas su komunistais. Dewey šiuo sykiu tikrai būtų laimėjęs, kitokiose sąlygose. Didelis bauginimasis diktatu-ra nėra niekuo paremtas čia, kur piliečiai turi laisvą balsa-vimą rinkimų metu. Dar ne-buvo "time for a change", di-duma taip nemanė, ir balsavo už Rooseveltą.

LABAI geidžiu greito atga-vimo Lietuvai nepriklausomy-bės, nes gal ir vėl Lietuviški laikraščiai pasiliktų Demokra-tiškais.

DIRVA sako Roosevelt ir Churchill liko Stalino apgauti. Gabaliauskas tikėjo socialistai apsigavo patekdami į grynai katalikišką ALT, bet išrodo kad socialistai bus apmovę Ga-baliauską su šimčiu....

Senas Beržas.

DAYTON, OHIO

PASIDAIRIUS

Lapkr. 7 Montgomery aps-krityje rinkimus laimėjo visi Demokratai kandidatai. Taip-gi šiame apskrityje ir Prez. Roosevelt gavo 20,000 balsų daugiau negu Dewey. Dargi buvo užgirtos dvi levies, ligo-ninių ir mokyklų reikalams. Tai yra geras piliečių pasielgi-mas, nes sveikata ir mokslas yra brangiausias žmonijos tur-tas.

Šv. Kryžiaus Lietuvių para-pijos klebonas Kun. Praspalius iš sakyklos paragino kad žmo-nės aukotų rubus Lietuvos ka-ro nukentėjusiems. Rubus rei-kia nunešti į bažnytinę salę.

Šv. Petro pašalpinė draugija aukavo iš izdo \$25 Lietuvos žmonių sušelpimui. Rodos ir kitos katalikiškos draugijos bei kuopos aukoja tam tikslui.

Juozas Burneika su šeima iš Springfield, Ohio, persikėlė į Daytoną gyventi. Burneikų du sunai yra karinėje tarnyboje. Juozas Burneika yra SLA 105 kuopos narys ir Dirvos skai-tytojas.

Trumpai pasirgęs, Lapkr. 7 mirė Juozas Mileškevičius, 67 metų. Liko jo žmona ir pen-kios dukterys. Velionis paėjo iš Suvalkijos. Palaidotas Kal-varijos kapinėse. Buvo links-mo budo žmogus. J. A. U.

WALDORF

RECREATION

Bowling ir Billiards
Naujoje vadovybėje.

5802 Euclid Avenue

Čia jums geriausia patiks praleisti liuoslaikius. Naudotis gali lošęjų lygos ir privačiai.

EXpress 1095

A LOW COST
Personal
CHECKING ACCOUNT
5¢ Per check
5¢ per item de-
posited
10¢ per quarterly
statement
No fixed balance • Deposit by mail
Mail checks to pay bills
Save your time and tires
Your Name and Address printed on your
Cleveland Trust Checks Ask about this service.

50 YEARS OF BANKING USEFULNESS

Nikodemas A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS

Sermenims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų pa-tirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale viso-kios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monus).

ir Apdraudos Agentūra.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate

6606 Superior Ave.

Cleveland

HEnderson 6729

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENDicott 4486—Atdara vakarais

RUBŲ RINKIMO VA-
JAUS SUSIRINKI-
MASLIETUVIŲ SALEJE, NUO
8 VAL. VAKARE, PENK.
LAPKRIČIO 17

Visi Clevelandiečiai kurie nori pasidaryti Lietuvos nukentėjusiems rubų rinkime, ateikit į susirinkimą šio penktadienio vakare, Lietuvos saleje, nuo 8 val. Išgirsit svarbių ir gerų žinių.

Visi trys BALF skyriai stoja bendrai dirbti, ir prisideda abiejų mūsų parapijų klebonai padarymui rubų vjaus Clevelande dideliu ir pasekmingu. Prie Lietuvos darbuotis prisidėjo garsus Clevelando advokatas James Metzenbaum, naujai išrinktas Ohio valstijos Senatas. Jis visada buvo draugiškas Lietuviams. Jis į talką pakvietė kitus žymius Amerikiečius.

Gavus tuos žymius žmones į pagalbą, mes stokime visi vieningai, padarysim didelę naudą Lietuvos nukentėjusiems žmonėms.

LVS skyriaus nariai, BALF visų trijų skyrių valdybos ir nariai, Lithuanian War Activity Komiteto valdyba ir nariai ir visų kitų patriotinių draugijų atstovai kviečiami.

Ateikit, darbo bus visiems. Susirinkimas bus, atminkit, šį penktadienį, Lapk. 17, Lietuvos saleje.

Ragina Nuimti Sales
Tax Naštą

State Senator James Metzenbaum, pirmoje savo kalboje po jo išrinkimo, The Cleveland Typographical Union steigėjo, pasakė:

"Mano pirmiausias tikslas bus pertvarkyti ir sumažinti Sales Tax ir nuimti nors dalį tos naštos nuo Ohio žmonių. Pereita meta, šiuo laiku, buvo surinkta \$45,500,000 nuo Sales Tax. Symet jau pašoko kita pusantro milijono, sudarant 47 milijonus.

Tas parodo kaip sunkiai visi yra taksuojami, kuomet tik pereita savaitė buvo sumokėta valstijai \$299,231.87 vien tik už Sales Tax.

Tik pamanykit, tai tik už septynias dienas. O tas eina savaitė iš savaitės.

Per praėjus 41 savaitę, iš Cuyahoga Apskrities žmonių surinkta virš 10 milijonų dolarių. Todėl, sako James Metzenbaum, Sales Tax turi būti tuojau apkarpyta ir nuimta nuo tam tikrų reikmenų.

PASTU prenumeratą Dirvai galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko pribūti administracijai, įdeikt laiškan \$2 ir pasiųskit su savo adresu.

VAŽIUOJA Į BOSTONĄ

Julius Smetona ir P. J. žiuris išvažiuoja į Bostoną, dalyvauti Lietuviškame susirinkime, kur jie kalbės kaip garbės svečiai šį sekmadienį, Lapkričio 19. Jiedu žada apsilankyti ir Worcester, Mass.

ŽUVE KARIAI

Iš Clevelandiečių žuvo karo frontuose šie:
Pft. Jurgis A. Jakubs-Jakubauskas, 22 m., nuo 5515 Dible ave.

Jureivis Stasys T. Baronas, 22 m., nuo 988 E. 77 St., dingęs Pacifiko plote nuo Lapk. 13, 1942.

TUKSTANČIAI NEBALSAVO

Nežinia kokių sumetimų, gal iš susimaisymo, pereitais rinkimais už prezidento kandidatą nebalsoavo 27,000 piliečių, nors jie balsavo už kitus kandidatus, ir 42,466 nebalsoavo už gubernatorių. Tai atsitikimas tik mūsų Cuyahoga apskrityje. Iš viso Cuyahoga Apskrityje balsavimuose dalyvavo 547,567 asmenys, 12,000 daugiau negu 1940 metų rinkimuose.

BOLŠEVIKAI VĖL
UŽPUOLĖ

Ką tik Clevelando Lietuviai imasi viešo daryti, juos užpuola iš pasaly, šunišku butu, toševikų agentai iš Russian War Relief ofiso Clevelande. Pirmiau kelis kartus aiškiai nebuvo žinoma kas, bet šį kartą, rengiant Lietuvai rubų vaju, jau sugauta ir kas tie niekšai yra. Tą Lietuvį užpuolimą atlieka atkakli bolševikė Russian War Relief ofiso vedėja, kuri čia tarnauja tiesioginiai Maskvai: ji patyrus ką mes Lietuviai darom, tuoj lenda į Clevelando įstaigas, prieina įstaigų vedėjus, gerus piliečius, meluoja, klastuoja žinias, įrodinėdama kad Lietuvai jau esanti Sovietų Rusijos dalis ir kad Lietuvos šelpimas tegali būti atliekamas tik per Maskvą, o kurie su Lietuvos susidėsia turėsią nemalonumų.

Buvęs Clevelando mayoras Blythin yra pakviestas Russian War Relief Clevelando skyriaus pirmininku, bet už jo pečių tie bolševikų agentai varo visą kenksmingą darbą prieš Lietuvius. Apie tą kenksmingą veiklą Lietuvos Rubų Komitetas raportavo jau ir p. Blythin ir jis patyrė apie tos komunistės akiplėšos klastas. Jis pagaliau pasakė, "Ir Lietuviai turi pilniausią teisę rinkti rubus ir pašalpą savo žmonėms Lietuvoje".

Lietuvių komitetas pasiryžęs jei reikės kreiptis ir į Washingtono valdžią, bet jokiems bolševikų agentams neužsileis.

61 Palaidoti Bendroje
Duobėje

Antradienį, Lapk. 14, Highland Park kapinėse buvo palaidoti 61 žuvusieji Spalių 20 gaisro eksplozijoje, kurių lavonai buvo tiek sugadę kad niekas jų negalėjo pažinti ir niekas jų neprisavino, nors daugelio jų giminės ir namiškiai žino kad jų narių lavonai tarp jų 61 tikrai randasi.

Laidojimo ceremonijas atliko trijų tikybų dvasiškiai. Kapinėse iškastas reikalingo gilumo griovis dideliu ratu, su tuščiu plotu paliktu viduryje. Tame griovyje sudėta 61 grabas, galvom į lauką. Kiekviename grabe buvo sudėta tu surinktų žuvusiųjų kaukai, ir ant grabo uždėta po gėlių puokštę. Atlikus ceremonijas, visi grabai užkasti tame bendrame kape. Tas didelis kapas-ratas bus tai tiems žuvusiems bendras atminties paminklas.

PADEKA

Šiuomi norime išreikšti mūsų nuoširdžią padėką visiems kurie prisidėjo prie palaidojimo mūsų mylimo vyro ir tėvo, Viktoro Zagorskio: ačiū Mr. ir Mrs. C. Praspaliauskui ir Mr. ir Mrs. F. Jankauskui iš Akrono; Mr. ir Mrs. Šukis iš Medway, Mass.; Mr. ir Mrs. Wm. Boyle, iš Springfield, Mass.; Mr. ir Mrs. Grigas iš Chelsea, Mass.; taipgi kitiems mūsų giminėms, daugybei draugų ir kaimynų už jų išreikštas simpatijas ir prielankumą; ačiū už mišių kortas, už gėles ir užuojautos laiškus mūsų liudnoje valandoje.

Taipgi norime padėkoti Aircraft Fitting Co., Kun. Bartis iš šv. Jurgio parapijos, SLA 14 kuopai, ir N. A. Wilkeliui už jų prielankumą ir suraminimo žodžius netekus mūsų vyro ir tėvo.

Velionis buvo Dirvos skaitytojas per daugel metų.

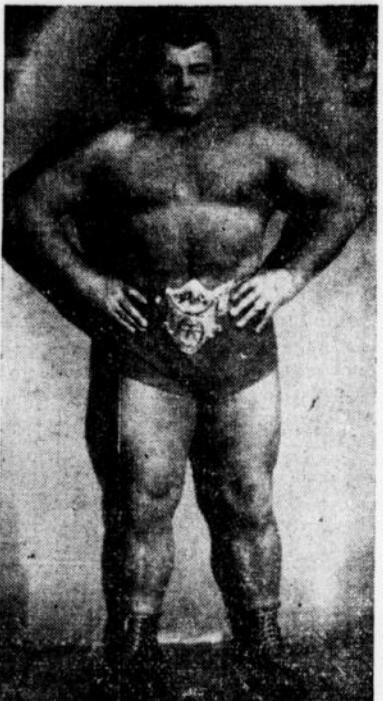
Mrs. Victor Zagorskis ir šeima.

Sovietai Priims Pinigus

Henry Fischer, Manager of the Foreign Banking Department prie The Cleveland Trust Company, gavo pranešimą iš Chase National Bank New York kad Rusija priima pinigus šunčiams į Sovietų užvaldytas šalis Estiją, Lietuvą, Latviją, Lenkiją, ir Rumaniją. Galima siųsti iki vieno šimto dolarių mėnesiui pašalpos reikalams.

Komaras Imsis su Gar-
siu Strangler Lewis

Jack Ganson

Juozas Komaras

Imtynės Clevelande vėl prasideda, su pirmadienio vakaru. Lapkričio 20. Jack Ganson pasiryžęs rengti imtynės geriausių žinomų stipriųjų per visą žiemą.

Pirmutinėse imtynėse suporuotas mūsų miltžinas Juozas Komaras su garsiu pasauliniu imtiku Ed (Strangler) Lewis. Kita pora bus taipgi Clevelande žinomas ir mėgiamas imtikas Frank Sexton, buvęs Ohio State Universiteto atletas, su Ivan Rasputinu, Rusu meska. Prie jų bus kelios kitos poros gerų imtiku.

PAVOJŲ LAIKAS!

Policija susirūpino dėl stagių pasokusių automobilių nelaimių. Klasingam Lapkričio ir Gruodžio orui dar tik ateinant, policija ragina kiekvieną važiuotoją ir pėksiuosius imtis visu atsargumų išvengti nelaimių.

Kovai su daugeliu negerovių kurios žiemos mėnesiais užėina, policija pataria motoristams ypač sužūrėti savo karų stabdžius, stikly šluostytojus ir šviesas. Nepalikit nieką rizikai. Mekaniškas trukumams gali reikšti jūsų gyvybę!

Tiems kurie pėksti vaikščioja, gudriausias ir saugus budas yra "Imti Laiką Saugiam Eijimui".

Šie paprasti patarimai apima jusi atsakyma kaip išvengti mirties arba sužeidimo trafike per ateinančius pavojingus mėnesius. Naudookitės jais. Cleveland Police Dept.

KAMBARYS

Lietuvių šeimoje, vyru ar merginai, du garažai.
1032 Linn Drive, tarp
Tarp Superior ir St. Clair, E. 110.

REIKALINGA MOTERIS

Darbai Virtuvėje.
Sėkmadienį nedirbama.
Gera mokestis.
The Cleveland East Side
Turners
1616 E. 55th St.

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakaandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. P. KERŠIS, del apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.
Patarnausi gerai ir greitai, su nauda jums.

Kreipkitės: P. J. KERŠIS
899 Society for Savings Bldg.
Telef. MAin 1773.

ZADEIKIS CHARGES "LIBERATION" BY
RUSSIA BRINGS RETURN OF 1940
PERSECUTIONS

(The New York Times, Nov. 3)

The "liberation" of Lithuania has virtually turned the country "from Axis enslavement into a new domination by the Soviet invader", Povilas Zadeikis, the Lithuanian Minister, declares in a note left with the State Department.

The note given to the Eastern European Division of the department yesterday charges the Russians in Lithuania with "illegally claiming" Lithuanian territory for self-aggrandizement, disregard of the people's rights to Lithuanian citizenship, ignoring the people's genuine will for complete independence, side-tracking application of the Atlantic Charter, bringing back the discredited Paleckis puppet regime, and disturbing the people by a system of political persecutions.

The State Department took the note under consideration and had no comment to make on it today.

In a statement to the press Mr. Zadeikis observed that, "because of the Allied (Soviet) victories and of the continuous resistance of the Lithuanian people, the German occupation of Lithuania, including the Memel territory, has nearly ended". He said the Russians had re-introduced "the Sovietization decrees of 1940-1941" and as instances of political persecution he mentioned "imprisonments, deportations to Siberia and executions without trial". "As the accredited representative of the Lithuanian Government, acting on behalf of my people, I have therefore voiced my protest against the present trend of affairs in my country", the statement said.

PETITION DRIVE IN
CLEVELAND 25
YEARS AGOCAMPAIGN STARTED FOR RE-
COGNITION AT PEACE CON-
FERENCE.

Cleveland To Help

(From The Cleveland News)

APRIL 11, 1919. — Clevelanders of Lithuanian descent join others thruout America in urging the Peace Conference to recognize and help to maintain an independent state of Lithuania.

Circulating of petitions appealing for this recognition of Lithuanian national state as an independent government will be started in Cleveland Saturday.

Dr. J. Semolunas, oculist of 8115 St. Clair ave., is chairman of a committee of three representing the Lithuanian Central Societies. This central body embraces about 45 Lithuanian societies in Cleveland, most of which are associated with similar societies in other cities of the United States.

1,000,000 Signatures Sought
"We are setting out to obtain a million signatures to our petition. We ask the signatures not only of Americans of Lithuanian descent but of all other citizens of the United States."

"The circulating of the petitions is to continue for a week, but the greatest effort to obtain signatures will be made Saturday."

The Lithuanian government established at Kovno, which formerly was within the borders of Russia, has been recognized by four nations. These are Sweden, Norway, Switzerland and Denmark.

Lithuania's army is now fighting an army of the Russian Bolsheviks who are seeking to reconquer Lithuania. The Lithuanian government is headed by Premier Dovydasaitis, and it now has representative at Washington seeking to obtain recognition by the government of the United States.

(The above story was accompanied by a picture of Dr. J. Semolunas. Dr. Semolunas-Sims now resides in Detroit, Mich., and is a vice president of the League for the Liberation of Lithuania. This League is now engaged in obtaining a million signatures again, for Lithuania's independence. The Russian Bolshevik army just recently completed the occupation of Lithuania.—Editor.)

PARSIDUODA NAMAS
4 seimų, murinis, po 5 kambarius; gerame stovyje; 6 garažai; ant E. 66 gatvės, netoli Wade Park Ave. Nesu nuomų \$110. Kaina \$9,000. Eastern Realty Co.
404 E. 156 St. IV. 5110

THE PERISCOPE

By SARUNAS.

AMERICAN Presidential election is over, and the Roosevelt-Churchill-Stalin "Big Three" coalition got a clear signal to go ahead and finish the war victoriously, and organize permanent peace. Everybody is talking about a new, and important, meeting of the "Big Three". Lithuanians will anxiously await the final decision as to the fate of the Baltic States. They think it is easier for an elephant to conduct a symphony orchestra than for Soviet Russia to really act decently in the Baltic Region. However, time will tell.

THE UNITED Lithuanian Relief Fund of America announces the organization of 55 subsidiary chapters in two months. It expects the total soon to reach 70. This Fund is under the control of the National War Fund, and American Lithuanians are anxiously awaiting an announcement how and in what manner the sorely needed relief will reach the inhabitants of Lithuania.

AFTER a lull, the Lithuanian Bulletin resumed publication with an October issue, which contains the following articles:

1. The Tragedy of Lithuania;
2. The Economic Review of Lithuania Between Two Wars;
3. The Curzon Line and Lithuania;
4. The Extermination of a Nation.

A separate reprint of Elma Dargerfield's article "Deportees" from the British Nineteenth Century and After has also been mailed to subscribers of the Bulletin.

THE LITHUANIAN parishes of Worcester, Mass., and Waterbury, Conn., celebrated their golden 50 year anniversaries.

THE LITHUANIAN American War Activity Committee of Cleveland, Ohio, will open a special Honor Roll on December 10, in St. George's, Auditorium, where all men and women of Cleveland, of Lithuanian extraction, will be enrolled if they have served, or are still serving in this war.

THE LITHUANIAN Minister at Washington, Mr. P. Zadeikis, called in the State Department and left a note saying that "the liberation of Lithuania has virtually turned the country from Axis enslavement into a new domination by the Soviet invader". Mr. Zadeikis said Soviet Russia is claiming Lithuania for purposes of self-aggrandizement.

BANKINIAI
REIKALAI

Lietuvių Banke galima atlikti visokius bankinius reikalus:

Padaroma paskolos perkantiems namus; namų taisyčių arba kitokiems reikalams.

U. S. War Bonds ir Savings Stamps čia parduodami kas tik kiek ir kokių reikalauja.

Depozitai yra po Federal Insurance Corp. kiekviena knygtutė iki \$5,000.

Ir kitoki bankiniai reikalai aieliekami šioje įstajoje.

Informacijai reikale namų pirkimo, paskolų, taupymų arba bondsų patariamai suteikiami nemokamai.

The LITHUANIAN
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

6712 Superior Ave.

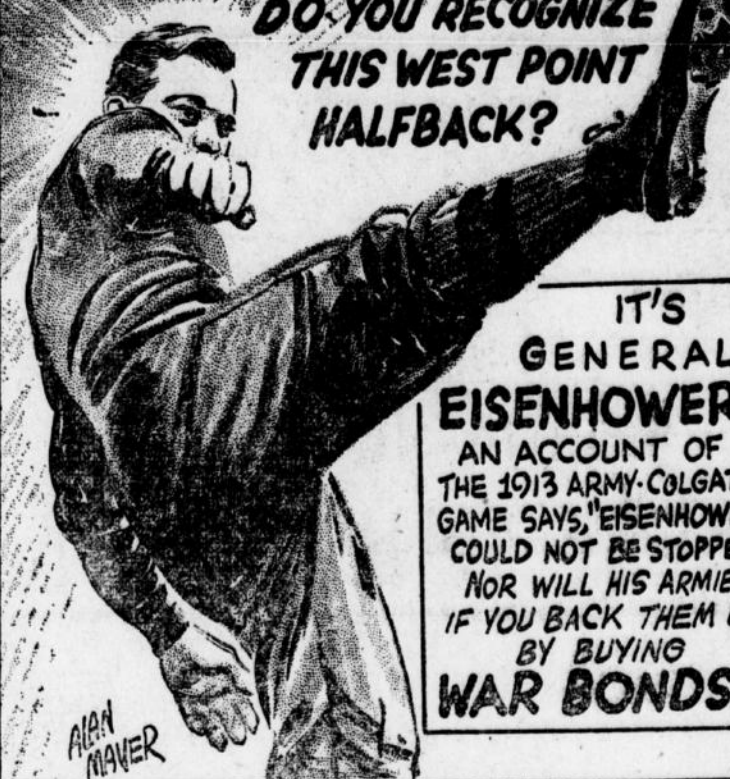
Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENDicott 4486

STARS IN SERVICE

DO YOU RECOGNIZE
THIS WEST POINT
HALFBACK?

IT'S
GENERAL
EISENHOWER—
AN ACCOUNT OF
THE 1913 ARMY-COLGATE
GAME SAYS, "EISENHOWER
COULD NOT BE STOPPED!
NOR WILL HIS ARMIES
IF YOU BACK THEM UP
BY BUYING
WAR BONDS!"

U. S. Treasury Department

LITHUANIA OFFERS
NO PROOF

Mr. Poliansky points to certain liberal practices of his government in Lithuania which has been recently occupied by Soviet troops. He cites no new evidence of true religious liberalism in Russia proper which has been under Soviet control for 27 years. It is too early to point to a neighboring country recently occupied—and nearer to western eyes. It will be time enough to cite such example or refer to Poland, Latvia and Estonia after a few years of Soviet control.

The acid test is the treatment of religion in areas of settled and typical Communist rule. The restoration of living quarters for someone described as the Bishop of Zhitomir and Kamenetsk is cited as another case in point. It will not be in point until his Church and the essential freedoms thereof are restored.

Liberalism is not proved by return of one's own property, with the prohibition still remaining against use of a church-edifice for any purpose except for ritualistic prayers—which is still officially considered lamentable superstition to be eliminated as soon as practical.

Ona C. Aleksomaitis.
Detroit, Mich.

PARSIDUODA NAMAS

7316 LINWOOD AVE.

Geras 7 kambarių namas,

lavatorų apačioje, naujas

furnasas, 5 plytų gara-

žai, viskas gerame stovy-

je. Greitam pirkimui kaina

\$5,500.

Telef. YE. 5413

MONCRIEF FURNASAI

DIDŽIAUSIA DOLARIO VERTYBĖ

PER 50 METŲ

Kreipkis į Savo MONCRIEF Pardavėją

The Henry Furnace Co. Medina, O.

Vyrams Reikmenys

Vyrams ir
Vaikinams

Skrybėlės

\$5.00 ir \$6.00

MERRIMAC Brand Skrybėlės

Plačiai žinomos rusės

2'95

KELNĖS VYRAMS ir VAIKINAMS — didelis

pasirinkimas kelnų darbui, Sportui

pasirėdymui, įvairiomis kainomis po

\$2.95 \$3.95 \$4.95 \$6.95

Nauji Rudeniniai Kaklaraiškiai \$1 ir \$1.0

Gerai žinomi Silvo Brand vyrams kaklaraiškiai

Nauji Sport Marškiniai --- \$2.95 - \$3.95

Ilgom rankovėm languotų medžiagų ir vienodų spalvų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirėnia. DYKAI

Čia galite iškeisti save Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraais